

Teeliste kirikud
2012

TEELISTE KIRIKUD
WAYFARERS' CHURCHES

Halliste kirik. Liiwimaal.

Käesolev trükis on abiks ja juhiseks teelistele avatud kirikute juurde. Siit leitavaid kontaktandmeid kasutades on võimalik saada lisateavet iga kiriku kohta ning kokku leppida grupikülastusi.

The booklet in your hand is a guide to the churches that are open to wayfarers. Using the contact information here you can receive additional information about each church and its opening and closing times, or make appointments for group visits.

Armas teeline!

Hoides käes Eesti pühakodasid tutvustavat teatmikku, hoiad Sa oma käes eesti rahva hinge, Sa tunned tema südame tuksumist, jagad tema rõõme ja muresid, kannatusi ja lootusi, elad kaasa tema argipäevaelule. Palju on neid, kelle viimane pilk enne teele asumist karmi saatuse poole läks kirikule, ja neid, kelle viimane mälestus armsalt ja kaugelt kodumaalt on olnud pühakoda. Kui paljud soovisid, aga ei saanud enne surma näha veelkord oma kodukirikut.

Kirik ei ole lihtsalt kooskäimise koht. Ta tähistab kogudust ja tunnustab kogudusest, mis selles paigas elab. Ta on Jumala elupaik Kristuses lepitatud ning ühendatud inimeste seas. Ta on palvekoda. Ta ei koosne ainult kividest, vaid ka kõikidest mõtetest ja meeleliigutustest, mis on sündinud paljude inimeste südames lugematute aastate jooksul. Need on elavad kivid, mis annavad sellele kohale erilise soojuse ja tähenduse.

Armas teeline, kui Sa astud kirikusse, ära unusta Pühakirja meeldetuletust: Kirjutatud on: "Minu koda peab olema palvekoda" (Lk 19:46). Jaga nendele, kes on siin enne Sind olnud ja selle pühakoja üles ehitanud, lühidalt mõtte ja palve almust. Nad tänavad Sind selle eest!

Piiskop Philippe Jourdan

Dear Wayfarer,

As you hold this guide to Estonian churches, you also hold a piece of Estonian soul. You can feel its heartbeats, share in its joys and sorrows, suffering and hope. You can experience a part of its everyday life. Can we imagine the number of people, who went out to face their cruel destiny after having taken a last look at their church; or the people for whom their local church is the last memory of their dear and distant homeland? How many would have liked, but were unable, to see their church once more before their death?

A church is not simply a meeting place. It is a manifestation of the congregation that lives in this place. It is a residence of God among the people reconciled and unified by Christ. It is a house of prayer. It is not built only of stones, but also of all the thoughts and emotions born in the hearts of numerous people over the years. Those are the living stones that bestow this place with its special warmth and meaning.

Dear Wayfarer, as you enter a church, remember the words of the Scripture: "It is written, 'My house shall be a house of prayer'" (Luke 19:46). Please take a moment to give a gift of thought and prayer to those who have been here before and who have built this church. They will thank you for this!

Bishop Philippe Jourdan

Väljaandja / Publisher:

EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU

Estonian Council of Churches

Tehnika 115, 10139 Tallinn

☎ 646 1028

ekn@ekn.ee, www.ekn.ee

Projektijuht: Kaisa Kirikal

Tekstid: Sirje Simson, Kaisa Kirikal

Andmetöötlus: Riina Sildvee

Kujundus: Ain Vares/Logolife OÜ, Peeter Rahuvarm

Internet: Riina Sildvee, Ain Vares

Trükk: Print Best Trükikoda

AKEL Tallinna adventkirik, 1923**Adventist Church in Tallinn**

Mere pst 3, Tallinn

☎ 644 7879, 506 4139

Traditsioonilise põhiplaani ja modernsete detailidega sakraalhoone Eesti iseseisvusaja algusajast (arhitekt Erich Jacoby).

A traditionally structured church with modern details from the beginning of the 1920s (architect Erich Jacoby).

01.05–30.09

🕒 T,N/Tu,Th 18-20
R/Fr 17-20.30
L,P/Sa,Su 9-20

🕊 N/Th 18 (rus)
L/Sa 10, 14 (rus),
18
P/Su 14 (rus), 18

🕒 R/Fr 19

MPEÕK Tallinna Aleksander Nevski katedraal, 1900**St Alexander Nevsky Cathedral in Tallinn**

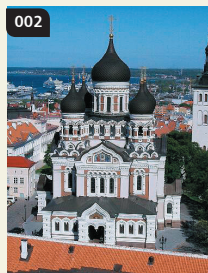
Lossi plats 10, Tallinn

☎ 644 3484

Tallinna õigeuskirikuist suurim, arhitekt Mihhail Preobraženski projekti järgi ehitatud nn vene stiilis pühakoda Toompeal, hulga kuplite, võimsate kirikukellade, kolme ikooniseina ja rohkete pühakujudega, kaunite vitraažakende ja mosaiikidega.

The largest of the orthodox churches in Tallinn, architect Mihhail Preobraženski. A Russian style church with many cupolas, powerful bells, three icon walls and several statues of the saints, beautiful mosaics and stained glass windows.

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 8-19
L/Sa 8-20
P/Su 8-19

🕊 E-L/Mo-Sa
8.30 (rus)
P/Su 10 (rus)

EEVK Tallinna Endla vennastekoguduse palvemaja**Prayer House of the Moravian Brothers in Tallinn**

Endla 68, Tallinn

☎ 660 8004, 5335 9850

1995. aastal Eesti Evangeelse Vennastekoguduse keskuks ostetud maja, mida alates 1996. aastast kasutatakse ka vennastekoguduse palvemajana.

A house bought in 1995 for the Centre of the Moravian Church in Estonia, since 1996 used as a prayer house of the Moravian Brothers

01.05–30.09

🕒 T/Tu 17.30-19.30
P/Su 16.30-19.30

🕊 P/Su 17

🕒 T/Tu 18

004

EEVK Tallinna Harku vennastekoguduse palvemaja, 1928

Prayer House of the Moravian Brothers in Harku

Harku 48, Tallinn

☎ 514 0860

01.05–30.09

🕒 K/We 17-19
P/Su 14-17

🕊 P/Su 15

🕒 K/We 18

Armas kodune palvemaja Nõmme mäндide all.

A nice, cosy prayer house under the pines of Nõmme.

005

EAÕK Tallinna Issanda Muutmise kirik, XIII-XVIII

Orthodox Church of the Transfiguration of the Lord in Tallinn

Suur-Kloostri 14, Tallinn

☎ 565 1090

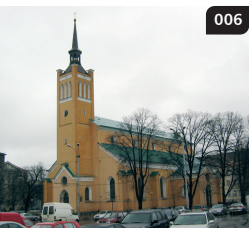
01.05–30.09

🕒 P/Su 9-14

🕊 P/Su 10

Naistsisterslaste Püha Miikaeli keskaegne kloostrikirik. Issanda Muutmise peakirikuks ümber ehitatud 1732. Imekaunis barokne ikonostaas (1720), püha märterpiiskop Platoni hauamonument (Amandus Adamson, 1931). Tallinna vanim kirikukell (Matthias Beninck, 1575).

The medieval Cistercian St Michael's Abbey has been rebuilt as the Transfiguration church in 1732. A valuable Baroque iconostasis (1720), the grave monument of the holy martyr Bishop St Platon (Amandus Adamson, 1931). The oldest church bell in Tallinn (Matthias Beninck, 1575).

006

EELK Tallinna Jaani kirik, 1867

St John's Lutheran Church in Tallinn

Vabaduse väljak 1, Tallinn

☎ 644 6206, 5663 4624

15.05–30.09

🕒 T-P/Tu-Su 10-17

🕊 N/Th 12

P/Su 10

🕒 K/We 13.30

Pseudogooti sisustusega vastsetl renoveeritud kirik Tallinna linnasüdames (arhitekt Christian August Gabler). Altarimaal "Kristus ristil" (Karl Wenig), Tallinna vanim eestikeelse kirjaga kirikukell (1872), uusaegsed aknavitraažid.

A pseudo-Gothic church in the heart of Tallinn (architect Christian August Gabler). The altarpiece "Christ on the Cross" (Karl Wenig). The oldest tower bell with Estonian writing in Tallinn (1872), modern stained-glass windows.

MPEÕK Tallinna Jumalaema Sündimise Kaasani pühakuju kirik, 1721

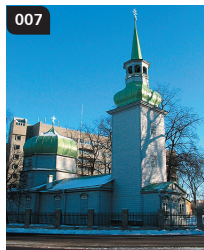
Orthodox Church of the Nativity of the Mother of God Kazan icon in Tallinn

Liivalaia 38, Tallinn

☎ 660 7990

Ehitati 1721. Pühitseti Põhjasõja lõppedes 1721. Puukirik on vanim tänaseni säilinud spetsiaalselt õigeusu kirikuks ehitatud hoone Eestis. Ladina risti kujulise põhiplaaniga, sihvaka kellatorni ja masaja kupliga hoone. Ikoonid XVII–XIX saj.

Built in 1721. Consecrated at the end of the Great Northern War in 1721. This wooden church is the oldest specifically Orthodox church in Estonia. It has a Latin cross layout, slender bell tower and a low dome. Icons from 17th-19th century.

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-19
P/Su 7-12

🕒 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8

EEKBKL Tallinna Kalju baptistikoguduse kirik, 1902

Kalju Baptist Church in Tallinn

Kalju 1, Tallinn

☎ 5622 0110

Tallinna vanima baptistikoguduse päekivist jumalakoda (arhitekt Konstantin Wilcken) Kalamajas.

A limestone church (architect Konstantin Wilcken) in the district of Kalamaja belonging to the oldest Baptist congregation in Tallinn.

01.05–30.09

🕒 P/Su 9-15

🕒 P/Su 10, 13 (rus)

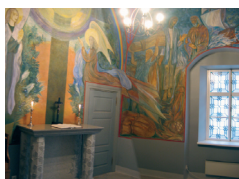
EELK Konsistooriumi kabel, XVII, 1994

Chapel of the Lutheran Consistory

Kiriku plats 3, Tallinn

☎ 627 7350

Piiskopimaja restaureerimisel iidse mantelkorstna alla rajatud kabel dolomiidist kunstipärase altari ja sekkotehnikas seinamaalidega (Eva Jänes).

A chapel with an artistic dolomite altar and secco wall paintings (Eva Jänes) built under an ancient mantle chimney during the restoration of the bishop's house.

01.05–30.09

🕒 E-N/Mo-Th 9-17
R/Fr 9-15

🕒 E/Mo 10

010

EMK Tallinna metodisti kirik, 2000
United Methodist Church in Tallinn

Narva mnt 51, Tallinn
 ☎ 668 8460

Eesti suurim uusaegne sakraalhoone (arhitektid Vilen Künnapu ja Ain Padrik, sisekujundus Katrin ja Argo Vaikla). Väga hea akustikaga kirikusaal. Tegutseb EMK Teoloogiline Seminar.

The biggest modern church centre in Estonia (architects Vilen Künnapu and Ain Padrik, interior design Katrin and Argo Vaikla). Wonderful acoustics in the church hall. The centre houses the Theological Seminary of the Estonian Methodist Church.

01.05–30.09

🕒 T/Tu 18-20
 N/Th 10.30-12.30
 P/Su 9-15

🕊 T/Tu 18 (rus)
 P/Su 10, 13 (rus)

🕒 T/Tu 18.30
 N/Th 11

011

EKNK Tallinna nelipühi kirik, 1908
Pentecostal Church in Tallinn

Toompea 3, Tallinn
 ☎ 5663 3110

Kirikukeskus Toompea nõlva all kunagises Harjuoru võimlas. Stiilse, nüüdseks renoveeritud juugendmaja oli Arthur Hoyningen-Huene projekteerinud mõeldud sajandi algul Eestimaa rüütelkonna Toomkooli spordihoonena.

The church centre in the former Harjuoru gym by Toompea. This stylish, newly renovated Art Nouveau

building was designed by Arthur Hoyningen-Huene at the beginning of the 20th century as a gym for the former Toomkool, a cathedral school for the Estonian German nobility.

01.05–30.09

🕒 T-N/Tu-Th 13-15
 🕊 P/Su 10

012

EELK Nõmme Lunastaja kirik, 1932
Saviour's Lutheran Church in Nõmme

Õie 10, Tallinn
 ☎ 670 1679, 509 0011

Sõjaeelse aja moodne kaunis kirikuhoone (arhitekt Robert Natus), vahepeal koguduselt võetud ja rüüstatud, ennistatud ja 2008. aastal taaspühitsetud.

This beautiful modern pre-World War II church (architect Robert Natus) was taken from the congregation and plundered in the Soviet times. It has been restored and reconsecrated 2008.

01.05–30.09

🕒 K/We 15-18

ELK Nõmme Rahu kirik, 1913, 1931 Nõmme Rahu Lutheran Church

Võsu 5, Tallinn

☎ 670 1679, 525 4415

Nõukogude Venemaa ja Eesti Vabariigi vahel sõlmitud Tartu Rahulepingu mälestuskirik. Pühakojaks (arhitekt Friedrich Wendach) ümber ehitatud kunagisest Nicolai von Glehni tehasehoonest.

The memorial church to the Tartu Peace Treaty between the Soviet Russia and the Republic of Estonia. A former factory building (by Nikolai von Glehn) built into a church (architect Friedrich Wendach).

01.05–30.09

🕒 K/We 10-15

P/Su 9-13

🕊️ P/Su 10.30

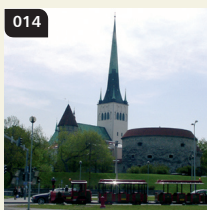
EKKBK Tallinna Oleviste kirik, XIV-XIX Oleviste Church in Tallinn

Lai 50, Tallinn ☎ 641 2241

Torn avatud / Tower open

Norra kuningas Olav Püha nime kandva jumalakoja tornitipp on kõrgeim Eestis (123,7 m), võlvidki võrreldamatult kõrged (kesklöövi kõrgus 31 m). XVI sajandiks sai kirik praeguse suuruse, ilu ja imposantsuse. Siit sai alguse usupuhastus Tallinnas aastal 1524 ja historitsism Eesti kirikuinterjööride kujunduses tulekahujärgseil 1830-ndatel aastatel.

The church, named after the Norwegian king St Olaf, has the highest steeple in Estonia (123.7 m). Also the vaults in this church are very high (the nave is 31 m high). The church had its present look and size by the 16th century. From this church began the Reformation in Tallinn (1524) and the Historicism in Estonian church interior design after the fire of 1830.

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 10-18

🕊️ P/Su 10, 12

🕒 N/Th 18.30

RKK Tallinna Peeter-Pauli kirik, 1844 Roman-Catholic Cathedral of St Peter and St Paul in Tallinn

Vene 16, Tallinn

☎ 644 6367

Pühakoda keskaegse dominiiklaste mungakloostri söögisaali alusmüüridel. Uusklassitsistlik fassaad, pseudogooti interjäär. Altarimaal "Neitsi Maarja taevaminemine" (Guido Reni järgi), tänapäevane altarikujundus. Gravüürisari "Via dolorosa"

Kristuse kannatustest (tirooli kunstnik Schiestl, XIX/XX).

A pseudo-Gothic church with a neo-Classical facade built on the foundation of the former refectory of the medieval Dominican monastery. The altar painting "The Ascension of Virgin Mary" is a gift from a Bavarian king Ludwig I, gravure series of the passion of Christ "Via Dolorosa" (XIX) on the walls (a Tyrolean artist Schiestl, XIX/XX).

015

01.05–30.09

🕒 E,T,N,R/
Mo,Tu,Th,Fr
7.30-8.45,
17.30-18.45
K/We 7.30-8.45,
17.30-19.30
L/Sa 7.45-9.30,
17.30-19
P/Su 9.30-13,
17.30-19.15

🕊️ E-R/Mo-Fr 8, 18
L/Sa 8, 18 (eng)
P/Su 10 (pol),
11.30, 18 (rus)

🕒 K/We 18.30
L/Sa 8.30

016

EELK Tallinna Piiskoplik Toomkirik, XIII-XVIII

Lutheran Cathedral of Blessed Virgin Mary in Tallinn

Toom-Kooli 6, Tallinn ☎ 644 4140

Torn avatud / Tower open

01.05–31.05
01.09–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 9-17

01.06–31.08

🕒 E-P/Mo-Su 9-18

🕒 P/Su 11

L/Sa 12

Orelipooltund /
A half hour with
organ music

Mandri-Eesti vanim pühakoda, peakirikuna aastast 1240 pühendatud Neitsi Maarjale. Baroksete vappepitaafide rikkalik Euroopa-tähtsusega kogu (Christian Ackermann). Imposantne barokne altarisein, apostlifiguuridega kantsel (mõlemad samuti Christian Ackermann). Barokne tornikiiver (1779).

The oldest church on the Estonian mainland has served as a cathedral dedicated to Virgin Mary from 1240 onwards. A rich and important collection of Baroque coats of arms (Christian Ackermann). An impressive Baroque reredos and a Baroque pulpit with figures of the apostles (both by Christian Ackermann). The Baroque spire (1779).

017

RKK Pirita klooster, 2001

Roman-Catholic Order of the Most Holy Saviour of St Bridget in Tallinn

Merivälja tee 18, Tallinn

☎ 605 5000

01.05–30.09

🕒 E-T,N-L/
Mo-Tu,Th-Sa
7.30-8.30
K/We 16.30-18
P/Su 9.30-12

🕒 E-T,N-L/
Mo-Tu,Th-Sa 7.30
K/We 17
P/Su 10

Uus klausuur XV sajandil ehitatud ja sajand hiljem Liivi sõjas (1577) purustatud kloostri varemete kõrval.

A new nunnery building next to the ruins of the old nunnery that was built in 15th century and destroyed a century later in the Livonian War (1577).

018

MPEÕK Tallinna Püha piiskop Nikolause kirik, 1827

Orthodox Church of St Nicholas in Tallinn

Vene 24, Tallinn

☎ 644 1945

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 10-18
L/Sa 8-21
P/Su 7.30-15

🕒 R/Fr 18 (rus)
L/Sa 9 (rus),
18 (rus)
P/Su 10 (rus)

Tallinna esimene klassitsistlik kirikuhoone (arhitekt Luigi Rusca). Pika ajaloo tõttu asub püha piiskop Nikolause kirikus üliharuldane ning Eesti vanim ikonostaas - Vene tsarina Sofia poolt 1687 pühitsetud kujusein.

The first classical church building (architect Luigi Rusca) in Tallinn. The church has the unique and oldest Estonian iconostasis - a sculptured wall consecrated by the Russian Tsarina Sophia Alekseyevna in 1678.

EAÕK Tallinna Püha Siimeoni ja naisprohvet Hanna katedraal, 1755, 1870

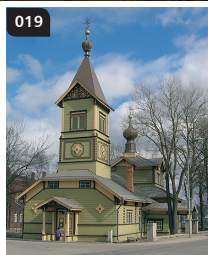
Orthodox Cathedral of St Simeon and Prophetess Hanna in Tallinn

Ahtri 5, Tallinn

☎ 662 0699, 552 2265

"Admiraliteedikirik", mille vene meremehed legendi järgi olla ehitatud uppunud laeva rusudele. Eesti Vabariigi alguses anti pühakoda eesti kogudusele. Nõukogude ajal spordisaalina kasutatud mereäärne väike kirik on restaureeritud ja taas pühakojana kasutusel.

The "Admiralty church" that the Russian sailors are said to have built on the wreck of a ship. Handed over to an Estonian congregation in the 1920s. The church, used as a gym during the Soviet times, has been reconsecrated and re-estimated.

01.05–30.08

🕒 K-R/We-Fr 11-18
L/Sa 11-18.30
P/Su 9-15

⚓ P/Su 10

🕒 L/Sa 17

EELK Tallinna Püha Vaimu kirik, XIII/XIV

Lutheran Church of Holy Spirit in Tallinn

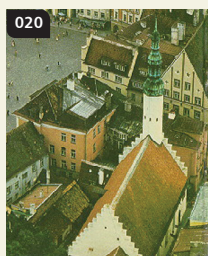
Pühavaimu 2, Tallinn

☎ 646 4430

Tallinna keskaegsete kirikute hulgas väikseim, kuid kunstivaradelt rikas pühakoda. Euroopa-tähtsusega kappaltar (Lüübecki meister Berndt Notke, 1483), renessansskantsel (1597), baroksed nikerduste ja maalidega väärid (Elert Thiele, XVII), suur arv vanu maale ja valgusteid, uusaegsed vitraažaknad.

The smallest among the medieval churches in Tallinn. An important winged altar (Berndt Notke, a master from Lübeck, 1483), a Renaissance pulpit (1597), galleries with Baroque carvings and paintings (Elert Thiele, XVII), a great number of old paintings and lights, modern stained-glass windows.

01.05–30.09

🕒 E-L/Mo-Sa 9-17
P/Su 14-14.45

⚓ P/Su 11, 15 (eng)
13 (l, lat)

13 (II, IV, viipekeel
/ in sign language)

EELK Tallinna Rootsi-Mihkli kirik, 1531

St Michael's Swedish Lutheran Church in Tallinn

Rüütli 9, Tallinn

☎ 644 1938

Linnavaestele ehitatud Uus Seek sai Põhjasõja järel pühakojaks Rootsi kogudusele. Nõukogude ajal raskejõustikusaalina kasutatud kirik taaspühitsetud (2002). Barokse altari (J. Armbrust) ja kantsli kõrval kuulub siia ka unikaalne baptisteerium (C. Ackermann, 1680). Kirikumuseum.

The New Almshouse built for the city poor was used by the Swedish congregation in Tallinn after the Great Northern War. The church was used as a gym for heavy athletics during the Soviet times. It was reconsecrated in 2002. Besides the Baroque altar (J. Armbrust) and the Baroque pulpit the church has a unique baptistery (C. Ackermann, 1680).

15.06–15.08

🕒 E-R/Mo-Fr 11-15
P/Su 11.30-13.30

⚓ P/Su 12 (swe)

022

01.06–31.08

- E/Mo 10-15
- T/Tu 10-15,
17-18.30
- K-R/We-Fr 10-15
- P/Su 9-12
- P/Su 10
- T/Tu 17.30

EELK Tallinna Toompea Kaarli kirik, 1870

Charles XI Lutheran Church in Tallinn

Toompea 10, Tallinn

 619 9100, 5300 8086

Rootsi kuningas Karl XI nimega suurejooneline historitslik jumalakoda (arhitekt Otto Pius Hippus) Tõnismäel. Apsiidivõlvil Johann Köleri kuulus fresko "Tulge minu juurde". Võimas orel (firma Walcker & Co, 1923). Vanim tornikell Karl XI kingitud (1696).

A grand neo-Historical church named after the Swedish king Karl XI (architect Otto Pius Hippus). On the apse is Johann Köler's famous fresco "Come to me" (1879). A big organ (Walcker & Co, 1923). The oldest tower bell is a gift from King Karl XI (1696).

023

01.05–01.09

- T-L/Tu-Sa 12-13
- P/Su 10-13
- E,K,R,L/
Mo,We,Fr,Sa
18 (rus)
- T,N/Tu,Th 12 (rus)
- P/Su 10 (rus)

RKK Ukraina Kreeka-Katoliku Kolme Käe Jumalaema Kirik Tallinnas, XIV, XIX

Ukrainian Greek-Catholic Church of the Mother of God with Three Hands in Tallinn

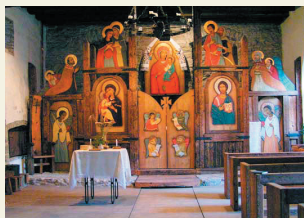
Laboratooriumi 22, Tallinn

 641 1963

Romantilisse keskaegsesse hoonesse Tallinna linnamüüri ääres XX sajandi lõpus sisustatud hubane kirik. Ukraina Kultuurikeskus ja Kloostrikunstide kool Labora. Väike ukraina rahvakunsti püsinäitus.

This smallish but cosy church has been fit up in a medieval house next to the Tallinn town wall and serves as a centre for the Estonian Ukrainian community. There is also a small church art and handicraft museum.

Mina olen tee ja tõde ja elu.

Johannese 14:6

EELK Harju-Jaani Ristija Johannese kirik, 1863

Harju-Jaani St John the Baptist Lutheran Church in Raasiku

Tallinna mnt 50, Raasiku, Harjumaa

☎ 507 6991, 508 2946

Avar hele maakirik (arhitekt Paul Friedrich Alisch), mille kellade juurest näeb Lasnamäe tornmaju. Altarimaal "Kristus ristil" (Otto von Moeller), vitraažid, vanast kirikust kantslidetail, rahakirst. Kiriku lähedal mälestusrist (1991) ja vana kiriku mälestusmärk (1996).

A spacious light country church (architect Paul Friedrich Alisch). The view from the tower reaches as far as Tallinn. Altar painting "Christ on the Cross" (Otto von Moeller), stained-glass windows, a pulpit detail from the old church, a coffer. A memorial cross (1991) and a monument to the old church (1996) near the church.

024

01.05–31.08

🕒 K/We 10-15
P/Su 9.30-13

🕊 P/Su 11

EELK Harju-Madise Mattiase kirik, XV-XVIII

St Matthias' Lutheran Church in Harju-Madise

Madise küla, Padise vald, Harjumaa

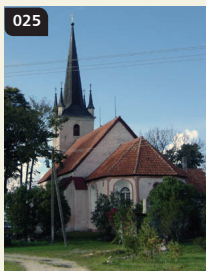
☎ 5192 9557, 511 8090

Hoolitsetud pühakoda rannaastangul, kõrgest kellatornist plingib majakatuli Pakri lahele. Kantsli (1784) kõlaräästa tipus nikerdatud päikeseketas, mida rahvas on pidanud laeva tüürirattaks. Altaritriptyhhon 1631. Endisesse luukambriisse on sisse seatud tänu- ja eestpalvekabel, kuhu jäetud palvesoovid võetakse pühapäeval koguduse eestpalvesse.

The high tower of this well-maintained church on the coast serves as a lighthouse for the Pakri Bay. Above the pulpit (1784) a carved sun disc that has often been mistaken for the helm of a ship. Altar triptych from 1631.

025

01.06–01.09

🕒 K-P 12-18

🕊 P/Su 13

EKEK Harkujärve Püha Esimärter Stefanose kirik, 1994

Charismatic Episcopal Church of St Stephen the Martyr at Harkujärve

Kirikutee 2, Harkujärve küla, Harku vald, Harjumaa ☎ 5564 2679

Harkujärve küla kirik (arhitekt Jaak Kuriks) kuulub kogudusele, kelle teenimises on ühendatud karismaatilisus ja liturgilisus.

Harkujärve village church (architect Jaak Kuriks) belongs to a congregation that unites the charismatic and the liturgical-sacramental church life.

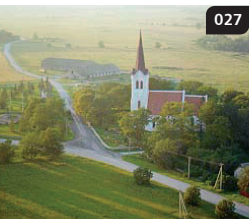
026

01.06–31.08

🕒 P/Su 16-18

🕊 P/Su 16.30

027

EELK Jõelähtme Püha Neitsi Maarja kirik, XIII-XX

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Jõelähtme

Jõelähtme, Harjumaa

☎ 5664 7686, 603 3087

01.05–30.09

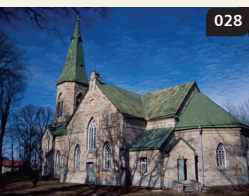
🕒 K/We 17.30-19
P/Su 10-13

✝️ P/Su 11

🕒 K/We 18

Väike kõrge torniga maakirik Tallinna külje all Narva maantee ääres Rebala muinaspõldude vahel. Barokne altarisein (Michael Brinckmann), kantsel (Tobias Heintze), Harjumaa vanim kirikukell.

Asmall, high-steepled country church at the ancient fields of Rebala close to Tallinn. Baroque reredos (Michael Brinckmann) and pulpit (Tobias Heintze), the oldest church bell in Harjumaa.

028

EELK Jüri kirik, 1885

St George's Lutheran Church in Jüri

Jüri, Harjumaa

☎ 5663 6401, 5663 6400

01.05–30.09

🕒 K/We 15-19
P/Su 11-14

✝️ P/Su 12

Pseudogooti stiilis kirik (arhitekt Friedrich Axel von Howen) keskaegsel vundamendil. Sisevärvid eesti liputoonides. Väga vana kirikukell. Tugipiilaril ratasrist, kirikuaias ainulaadsed kiviristid ja mälestusmärk esimesele eestikeelsele Piiblile (1989).

A pseudo-Gothic church (architect Friedrich Axel von Howen) built on a medieval foundation. The interior reflects the colours of the Estonian flag. A very old church bell and a wheel cross on the butress. Unique stone crosses and a memorial (1989) to the first Estonian Bible in the churchyard.

029

EELK Keila Miikaeli kirik, XIV-XIX

St Michael's Lutheran Church in Keila

Keskväljak 1, Keila, Harjumaa

☎ 5193 1501, 604 4808

01.06–31.08

🕒 K-R/We-Fr 11-15
L/Sa 11-17
P/Su 11-13

✝️ P/Su 11

Harjumaa suurim keskaegne maakirik, pseudogootilik torn 1851 (kiviraidor Johann Gottfried Exner). Renessanss- ja barokk-kunsti, sh altarisein ja kantsel (Tobias Heintze, 1632). Kirikuaias ratasriste ja ümbruskonna mõisnike matusekabelid.

The biggest medieval country church in Harjumaa with a pseudo-Gothic tower from 1851 (stonemason Johann Gottfried Exner). Renaissance and Baroque art, including the reredos and the pulpit (Tobias Heintze, 1632). Wheel crosses and funeral chapels of local German landlords in the churchyard.

EELK Kose Püha Nikolause kirik, XIV-XIX

St Nicholas' Lutheran Church in Kose

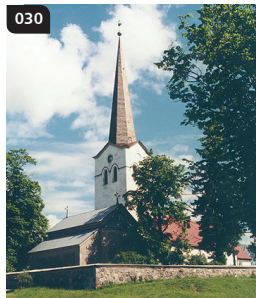
Jõe 2, Kose, Harjumaa

☎ 5664 7247, 603 6372

Keskaegne kindluskirik võimsa torniga. Kantsel (Tobias Heintze), barokne altarisein (1774), maal "Jeesuse haudapanemine" (Otto Zoege von Manteuffel). Ratasristid kiriku müüris ja kirikuaias. Ajalooline pastoraat ja Kotzebue aadliperekonna matusekabel.

A fortified medieval church with a mighty tower. Pulpit (Tobias Heintze), Baroque reredos (1774), painting "The Entombment of Jesus" (Otto Zoege von Manteuffel). Wheel crosses in the church wall and the churchyard. A historical vicarage and the funeral chapel of the Kotzebue family.

030

01.06–31.08

🕒 L/Sa 12-18

P/Su 10-18

🕒 P/Su 11

EELK Kuusalu Laurentsiuse kirik, XIII-XIX

St Lawrence Lutheran Church in Kuusalu

Kuusalu tee 27, Kuusalu, Harjumaa

☎ 607 2205, 504 4714

Barokktorniga (1760) kirik pühade allikate ääres, esimeseks ehitajateks Gotlandi mungad. Laiendati 1890 (arhitekt Friedrich Axel von Howen). Renessanss-stiilis kantsel, baroksed nikerdkujud Mooses ja Ristija Johannes (Elert Thiele). Lutheri ja Melanchthoni portreed klaasimaalidenä. Üle 200-aastane pastoraat.

A Baroque-towered (1760) church close to holy springs, first built by the monks from Gotland. Extended in 1890 (architect Friedrich Axel von Howen). Renaissance-styled pulpit, Baroque carved figures of Moses and St John the Baptist (Elert Thiele). Stained-glass pictures of Luther and Melanchthon. The vicarage is more than 200 years old.

031

15.05–31.08

🕒 T-R/Tu-Fr 10-15

P/Su 10-12.30

🕒 P/Su 11

EEVK Kuusalu vennastekoguduse

palvemaja, 1935

Prayer House of the Moravian Brothers in Kuusalu

Soodla tee 12 / Männi 10, Kuusalu,

Harjumaa ☎ 504 4714

Koguduselt äravõetud, kolm aastakümnet spordisaaliks ja mööblilaoks olnud, 1994 taas pühakojaks saanud kena ja ruumikas palvela. Kuusalu vennastekoguduse ajalugu ulatub tagasi aastasse 1818.

This beautiful spacious prayer house, taken from the congregation and turned into a gym and a furniture store house in the Soviet times, was reconsecrated in 1994. The history of Kuusalu Evangelical Brethren dates back to 1818.

032

01.05–31.08

🕒 P/Su 12.30-14.30

P/Su 13

(kuu viimane / last Su in month)

033

EELK Leeski Katarina kirik, 1867

St Catherine's Lutheran Church in Leeski

Leeski küla, Kuusalu vald, Harjumaa

☎ 504 4714, 607 8484

Rannarahva kivikirik põlispärnade varjus. Värvikate nikerdustega varabarokne kantsel XVII sajandist on Harju-Jaani kirikust. Sama vana rahapakk ning rustikaalsed kolmesaja-aastased maalid on hävinud Juminda kabeli pärandus. Kolmveerand sajandit vana purjelaevamudel Mihkel Paadimeistrilt.

A coastal stone church in the shadow of ancient lime trees. Colourful 17th century pulpit was brought here from Harju-Jaani Church. Just as old are the money pile and rustic paintings brought from ruined Juminda Chapel. An old sailing boat model donated by Mihkel Paadimeister.

01.05–31.08

🕒 P/Su 12-14.15

🕊 P/Su 13

034

MPEÕK Loksa Kroonlinna Püha Õiglase Joanni kirik, 2008

Orthodox Church of St John of Kronstadt in Loksa

Posti 17a, Loksa, Harjumaa

☎ 697 6501

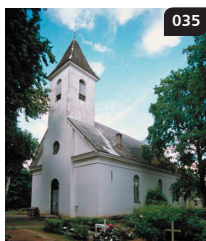
Lasteaiahoonest ümber ehitatud omanäoline ja kaunis pühakoda koos rehabilitatsioonikesusega.

This sanctuary reconstructed from a kindergarten is beautiful and distinctive and has a rehabilitation centre as well.

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-19
P/Su 8-14

🕊 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8 (rus)

035

EELK Loksa Maarja kirik, 1853

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Loksa

Tallinna 54, Loksa, Harjumaa

☎ 5568 1983, 504 4714

Valgusküllane ja hoolitsetud pühakoda keset rohelist ja kalmisturahu. Värvilised aknaruudud annavad lihtsale interjööri rõõmsa näo. Kristust ristil ja Püha õhtusöömaaga kujutav suur maalitahvel pärineb vanast kabelist (XVIII). Altarimaal „Ülestõusmine“ (Theodor Albert Sprengel, 1888), ilus nikerdatud altarikrutsifiks (XIX).

A luminous and well-cared-for church in the middle of greenery and a quiet graveyard. The colourful windowpanes lend cheerfulness to the simple interior. The altarpiece depicting Christ on the cross and the Last Supper come from the old chapel (XVIII). Altarpiece "The Resurrection" (Theodor Albert Sprengel, 1888), a beautiful carved altar crucifix (XIX).

01.05–31.08

🕒 P/Su 11-13

🕊 P/Su 11.30

MPEÕK Maardu Peaingel Miikaeli kirik, 1998

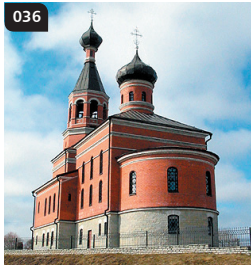
Orthodox Church of the Archangel Michael in Maardu

Keemikute 40, Maardu, Harjumaa

☎ 600 3382

Tähelepanuväärselt kauni kohavalikuga telliskirik traditsioonilises ehitusviisis. Kirikuaiia vaatamisväärsuseks suur tornist mahavõetud kell, mis pärineb Võrumaalt Plaani kirikust.

This is a brick church in traditional style of construction in remarkably beautiful location. A sight in churchyard is the bell, which was removed from the tower. The bell itself originate from Plaani Church in Võrumaa.

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-19
P/Su 8-13

🕒 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8 (rus)

Muuga sadama meremeeste kodu kabel, 1996, 2008

Chapel of the Seafarers Centre at the Port of Muuga

Lasti tee 4, Muuga, Harjumaa

☎ 513 5662

Muuga Sadama Meremeeste Kodu kabel asub 1996. aastal ehitatud majas. Renoveerimistööde järel on kabelis uus paekivist altar, mis on ehitatud merepõhjale ning kaalub kokku üle kahe tonni, Dolores Hoffmanni vitraažid ja Tiina Veisseriku ikoonid. Kabeli laes on tähistaevas.

The building of the Chapel of the Sailors' Home in Muuga Harbour was built in 1996. The renovated chapel now has a new lime stone altar built on the seabed and weighing over two tons. There are also stained glass windows by Dolores Hoffmann and icons by Tiina Veisserik. The ceiling painting of the chapel depicts the starry sky.

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 18-23

EEVK Nabala vennastekoguduse palvemaja, 1926

Prayer House of the Moravian Brothers in Nabala

Paekna küla, Kiili vald, Harjumaa

☎ 5663 6402

Traditsiooniline kahe saaliga vennastekoguduse palvemaja.

Traditional Moravian Brothers' prayer house with two halls.

01.05–30.09

🕒 P/Su 15 (IV)

039

EELK Nissi Maarja kirik, 1873
Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Nissi

Riisipere, Harjumaa
 ☎ 517 5897, 5665 6738

Riias valmistatud suurepäraseid vitraažaknad „Evangelist Johannes“, „Apostel Peetrus“ (H. Beyermann, 1902), stiilne pseudogooti sisustus ja kunstiväärtuslikud maalid heledas, sihvaka torniga pühakojas (Peterburi arhitekt David Grim).

Magnificent stained glass windows “St John the Evangelist”, “St Peter the Apostle” made in Riga (H. Beyermann, 1902), a stylish pseudo-gothic interior and artistic paintings in a luminous, slender-steepled church (architect David Grim from St Petersburg).

01.06–31.08

- 🕒 N-L/Th-Sa 11-16
- 🕒 P/Su 11-14
- 🕒 ⚓ P/Su 12

040

EEVK Nissi vennastekoguduse palvemaja, 1893
Prayer House of the Moravian Brothers in Nissi

Metsa 24, Nissi, Harjumaa
 ☎ 514 0860

Ehitatud vennastekoguduse palvemajale omases stiilis. Vahepeal on ümberehitatud mitme korteriga majaks. Sees on taastatud suur ja väike saal, kus toimuvad kuulustused.

Built in a characteristic style of a Moravian prayer house. Was rebuilt as an apartment building several decades ago. The large and small hall have not been restored and are used for worship.

01.05–30.09

- 🕒 N/Th 17-19
- 🕒 ⚓ N/Th 18

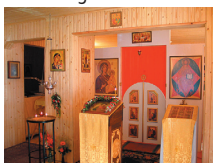
041

MPEÕK Paldiski Suurmärter Panteleimoni kirik, 2003
Orthodox Church of St Panteleimon the Great Martyr and Healer in Paldiski

Muuli 4, Paldiski, Harjumaa
 ☎ 5804 3205

Miniatuurse sibulkupliga puukirik on sisustatud kaasaegsete ikoonidega ja ümber ehitatud kunagisest linnamuuseumi hoonest.

This wooden church with a miniature onion-cupola has been rebuilt from a former city museum building and furnished with modern icons.

01.05–30.09

- 🕒 L/Sa 16-19
- 🕒 P/Su 8-13
- 🕒 ⚓ L/Sa 17 (rus)
- 🕒 P/Su 9 (rus)

EELK Risti kirik, XIV-XVII

Lutheran Church of the Holy Cross in Risti

Harju-Risti, Padise vald, Harjumaa

☎ 5664 9256, 5373 9810

Kristuse pühale ristile pühendatud kirik on harvaesineva ümartorniga (XV, pool tornist varises XVII sajandil) ja massiivsete müüridega. Harukordsed maalingutega võlvid, madal võidukaar ja rohked nishid lisavad pühakojale arhailist võlu. Võimalus on tõusta kirikutorni Eesti vanimat tornikella (XIV) imetlema ja käia laepealsete võlvide juures. Kiriku idaseina juures "Vaikuse laste rahu-paik". Ehitamisaeg XIV-XVII sajand.

The church is dedicated to the Holy Cross has a rare circular tower (15th century, half of the tower collapsed in the 17th century) and massive walls. Arches with rare paintings, low triumphal arch and many recesses create an archaic charm. Visitors can climb the steeple to see Estonia's oldest church bell (14th century) and the arches above the ceiling. There is a memorial to stillborn children near the eastern wall. Built: 14th - 17th century.

042

01.06–31.08

🕒 T-P/Tu-Su 12-18

🕊 P/Su 13 (II,IV)

EEVK Saku vennastekoguduse palvemaja

Prayer House of the Moravian Brothers in Saku

Tallinna mnt 8, Saku, Harjumaa

☎ 5664 1633

Väike vennastekoguduse palvemaja, kus toimuvad regulaarselt jumalateenistused, mida koordineerib EELK Hageri kogudus. Kuna kogudus on aktiivne ja kasvav, toimuvad seal veel noorteõhtud, pühapäevakool, leerikool, eakate palveõhtud.

A small Moravian prayer house with regular worship services, coordinated by the Hageri congregation of the EELC. The congregation is active and growing, with youth evening, Sunday school, confirmation school and prayer evenings for the elderly.

043

01.05–30.09

🕒 P/Su 14.30-16.30

🕊 P/Su 15

EEVK Tõdva vennastekoguduse palvemaja, 1888

Prayer House of the Moravian Brothers in Tõdva

Tõdva küla, Saku vald, Harjumaa

☎ 5663 6400

Algupäraselt säilinud hoone, järjepidevalt palvemajana ning EELK Hageri ja Jüri koguduste kuuluspunktina kasutuses olnud. Vennastekoguduse palvelale iseloomulikult asub hoone esiküljel kolm sissekäiku, millest kaks vasakpoolsemat viivad suurde saali.

Built in 1888. The building, preserved in its original form, has always been used as a prayer house. Typically for a Moravian prayer house, the front of the building has three entrances, with the two on the left leading to the large hall.

044

01.05–30.09

🕊 P/Su 15 (III)

045

EELK Tuhala Kaarli kirik, 1777 St Charles' Lutheran Church in Tuhala

Oru, Harjumaa

☎ 516 8664, 511 0551

Krahv Karl Mellini poolt rajatud barokne, 1863 mõnevõrra pseudogooti-päraseks ümber ehitatud kirik. Lihtsa interjööri ehteks Eestis ainulaadne maalide ja nikerdustega kantselaltar (XVII-XVIII).

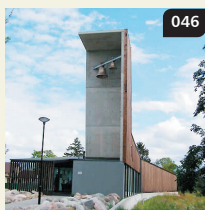
A baroque church built by Count Karl Mellin and rebuilt in a somewhat pseudo-gothic style in 1863. The ornament of the simple interior is the pulpit-altar with paintings and carvings (XVII-XVIII), which is one of its kind in Estonia.

14.05–30.08

🕒 L/Sa 12-18

P/Su 12-16

🕒 P/Su 14 (II,IV)

046

EELK Viimsi Püha Jaakobi kirik, 2007 St James' Lutheran Church in Viimsi

Nurme tee 3, Pringi, Harjumaa

☎ 607 5070, 5661 7247

Esimene uus luterlik kirik Eestis pärast II maailmasõda (arhitektid Martin Aunin ja Erkki Ristoja). Rannapealne pühakoda on pühitsetud 25. juulil 2007 ja on püstitatud, et kanda merel hukkunute mälestust ja teenida kohalikku rahvast. Kirikutornis helisevad Hollandis valatud kellad Memento Mori ja Memento Vivere.

The first Lutheran church built after World War Two (architects Martin Aunin and Erkki Ristoja). Situated on the shore, the church was consecrated on 25 July 2007 and was erected to honour the memory of those perished at sea and to serve local people. Bells Memento Mori and Memento Vivere ring in the church tower.

01.06–30.09

🕒 N/Th 10-18

P/Su 10-13

🕒 P/Su 11

I am the light of the world.

John 8:12

EELK Rapla Maarja-Magdaleena kirik, 1901

St Mary Magdalene's Lutheran Church in Rapla

Kalda 1, Rapla

☎ 485 5504, 5382 3229

Mahukas kahe läänetorniga uusromaani kirik (arhitekt Rudolf Moritz von Engelhardt). Vitraažaknad, uusaegne ristimiskivi. Vanast kirikust alles baroksed altarisein (Quirinus Rabe) ja kantsel (Christian Ackermann). Hiliskeskaegne nikerdkrucifiks (XV). Kirikuaias ratasriste (XVII).

A spacious neo-Romanesque church with two west towers (architect Rudolf Moritz von Engelhardt). Stained-glass windows, a modern baptismal font. The Baroque reredos (Quirinus Rabe) and pulpit (Christian Ackermann) originate from the older church. A late medieval carved crucifix (15th c). Wheel crosses in the churchyard (17th c).

01.06–31.08

🕒 T-L/Tu-Sa 10-17

P/Su 10-15

🕊 P/Su 12

EAÕK Angerja Issanda Taevaminemise kirik, 1901

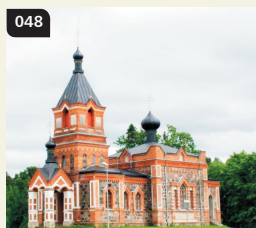
Orthodox Church of the Ascension of Christ in Angerja

Kohila, Raplamaa

☎ 483 2406

Ligi pool sajandit hüljatuna seisnud kirikuhoone (arhitekt Vladimir Lunski) on saanud pillkupüüdvalt kauniks jumalakojaks tänu taasloodud kogudusele. Eesti kaasaegse ikoonimaali heast tasemest tunnustavad Epp Haabsaare maalitud ikoonid uhiuuel kujuseinal (2006).

The attractive church building, which had been deserted for about half the century, has been restored by the new congregation. Epp Haabsaar's icons on the new iconostasis (2006) bear witness to the good quality of the modern Estonian icon painting.

01.05–01.09

🕒 P/Su 9-12.30

🕊 P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EEVK Hageri vennastekoguduse palvemaja, 1820

Prayer House of the Moravian Brothers in Hageri

Hageri, Raplamaa

☎ 5664 1633

Eesti mandriosa vanim vennastekoguduse palvemaja. Ristkülikukujulise põhiplaaniga hoones on suur saal, kahe kambri, esiku ja roovialusega ümbritsetud väike saal. Hoone on õhukeste rõhkpalkseintega, mida katab väljast horisontaallaudis. Poolkelp roogkatus, räästapikendusega sissekäikude kohal hoone esiküljel.

The oldest Moravian prayer house on Estonian mainland. The large hall is adjoined in the northwest by a small hall, surrounded by two chambers, a vestibule and a battens section. The building has relatively thin log walls, covered on the outside with horizontal boarding. Semi-hip reed roof with eave extensions above doorways on the front side.

01.05–30.09

🕒 P/Su 10.30-12

🕊 P/Su 10.30 (III)

050

EELK Hageri Lambertuse kirik, 1892

St Lambert's Lutheran Church in Hageri

Hageri, Raplamaa

☎ 483 6121

Avar ja hoolitsetud historitsistlik maakirik (arhitekt Erwin Bernhardt). Altarisein (Christian Ackermann, Johann Valentin Rabe, 1713). Kiriku naabruses kaasaegne hooldekodu. Lähedal vennastekoguduse iidne rookatusEGA palvemaja.

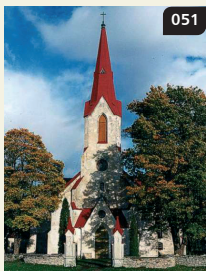
A spacious well-maintained neo-Historical country church (architect Erwin Bernhardt). A reredos dating from 1713 (Christian Ackermann, Johann Valentin Rabe). A modern home for aged people next to the church. Nearby an old chapel of the Moravian Brethren with a thatched roof.

01.06–31.08

🕒 T-L/Tu-Sa 12-18
P/Su 11-18

🕊 P/Su 12

051

EELK Juuru Mihkli kirik, XIV-XIX

St Michael's Lutheran Church in Juuru

Juuru, Raplamaa

☎ 5554 0803, 5332 8638

Kooriruum keskaegne, pseudogooti läanetorn 1847, pikihoone ümberehitus 1895 (arhitekt Erwin Bernhardt). Baroksed altarisein (Quirinus Rabe, Johann Siimsen), kantsel (Christian Ackermann). Vitraazaknad apostlitega. Kirikuaias ratasristid (XVII).

The church has a medieval choir, the West tower is pseudo-Gothic (1847), the nave reconstructed in 1895 (architect Erwin Bernhardt). The reredos (Quirinus Rabe, Johann Siimsen) and pulpit (Christian Ackermann) are Baroque. Stained-glass windows with the apostles. Wheel crosses in the churchyard (XVII).

04.06–28.08

🕒 R,L/Fr,Sa 12-18
P/Su 10.30-12.30

🕊 P/Su 11

052

EELK Märjamaa Maarja kirik, XIV-XIX

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Märjamaa

Pärnu mnt 22a, Märjamaa, Raplamaa

☎ 511 8419

Vägev keskaegne kindluskirik, mille põhjasein on aken-deta. Il maailmasõjas hävinud tornikiiver taastatud. Sisustuses altar Kristust, Neitsi Maarjat ja Ristija Johannest kujutava maaliga (arhitekt Illar Kannelmäe, maalikunstnik Uno Roosvalt, 2003).

A powerful medieval fortified church with a window-less Northern wall. The spire, destroyed in World War II, has now been restored. The interior has an altar with a painting depicting Christ, Virgin Mary and John the Baptist (architect Illar Kannelmäe, painter Uno Roosvalt, 2003).

01.06–31.08

🕒 R-P/Fr-Su 10-15

🕊 E,T,N,R/
Mo,Tu,Th,Fr 7.30
K/We 18.30
P/Su 11

EELK Vigala Maarja kirik, XIV-XIX

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Vigala

Kivi-Vigala küla, Vigala vald, Raplamaa

☎ 482 5690, 5300 7075

Kauni Enge jõe kaldal asetsev hoolitsetud kirikuaiaga hilis-keskaegne pühakoda barokkaltari ja -kantsliga (Christian Ackermann). Ümberehitus XIX sajandil. Unikaalne kellatorn-mälestusmärk Vabadussõja kangelastele (arhitekt Alar Kotli, 1933, kujur Richard Vasard-Hammer) elas üle nõukogude aastad, skulptuurid "Talumees", "Sõdur" taaspaigaldati 1988.

A late medieval church by the beautiful river of Enge has a well-cared-for churchyard and a baroque altar and pulpit (Christian Ackermann). Rebuilt in the 19th century. The belfry, which is a unique monument to the heroes of the Estonian War of Independence (architect Alar Kotli, 1933, sculptor Richard Vasard-Hammer), survived the Soviet years; the sculptures "Peasant" and "Soldier" were reinstalled in 1988.

EELK Paide Püha Risti kirik, 1786, 1848

Lutheran Church of the Holy Cross in Paide

Keskväljak 1, Paide

☎ 385 1181, 5819 1414

Paide linna südames asuv historitsistlik pühakoda (arhitekt Johann Gottfried Mühlhausen). Hulk suurepäraseid inglite ja vappidega vitraažaknaid Riiast (Ernst Tode, 1901). Sisustus kohalikest meistritelt, altarinis Paide kunstniku August Roosilehe seinamaaling (1928).

A church in the heart of Paide (architect Johann Gottfried Mühlhausen). Many stained-glass windows with angels and coat of arms from Riga (Ernst Tode, 1901), the furnishings by local masters. The mural in the recess of the altar was made by an artist August Roosileht (1928).

EELK Ambla Maarja kirik, XIII

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Ambla

Valguse tee 1, Ambla, Järvamaa

☎ 383 4033, 5647 1859

Eesti maakirikute vanim kõrge kellatorn. Raidreljeefid arhailistel piilareil. Renessanss- ja barokk-kunsti, sh altarisein (Berendt Geistmann), pingistik ja kantsel (Adam Pampe). Järvamaa ainus trapetsiaalne hauaplaat. Kirikuaias hauaskulptuur „Poiss moonidega“ ja Vabadussõja monument (Anton Starkopf).

The oldest high bell tower of the Estonian country churches. Carved reliefs on archaic pillars. Renaissance and Baroque art, including the reredos (Berendt Geistmann), pews and the pulpit (Adam Pampe). The only trapeziform gravestone in Järvamaa. Sculpture "Boy with Poppies" and a monument to the Estonian War of Independence (Anton Starkopf) in the graveyard.

053

01.06–31.08

🕒 R,P/Fr,Su 12-17
L/Sa 12-18

🕊 P/Su 11

054

01.06–31.08

🕒 K-R/We-Fr 12-15
P/Su 10-12

🕊 P/Su 10

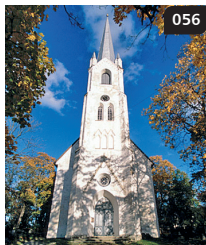
055

02.06–05.08

🕒 L/Sa 11-18
P/Su 11-15

🕊 P/Su 12

056

EELK Järva-Jaani Ristija Johannese kirik, XIII, 1881

St John the Baptist Lutheran Church
in Järva-Jaani

Pikk 25, Järva-Jaani, Järvamaa

☎ 386 3114, 5343 5774

01.06–31.08

🕒 R/Fr 15-18
L,P/Sa,Su 12-18

♣️ P/Su 11

🕒 T/Tu 9.30

Järvamaa suurim keskaegne ühelööviline jumalakoda pseudogootii stiilis torniga (arhitekt Johann Gottfried Mühlhausen), imekaunilt värviküllase barokse nikerdkantsliga (Franz Hoppenstät, 1648) ja Roosna-Alliku mõisahärra kingitud altariseinaga (Andreas Michaelson, 1654).

The biggest one-naved medieval church in Järvamaa with a pseudo-Gothic tower (architect Johann Gottfried Mühlhausen), a beautiful colourful Baroque pulpit with wood carvings (Franz Hoppenstät, 1648) and a Baroque reredos – a gift from the lord of Roosna-Alliku manor (Andreas Michaelson, 1654).

057

EELK Järva-Madise Püha Matteuse kirik, XIII/XIV, 1858

St Matthew's Lutheran Church in Järva-Madise

Järva-Madise, Järvamaa

☎ 5569 5262

01.06–31.08

🕒 R,L/Fr,Sa 11-17
P/Su 11-14

♣️ P/Su 11

Järvamaa väiksem keskaegne pühakoda – Vargamäe-rahva kodukirik soode-rabade veerel. Keskaegsed seinamaalid, baroksed altarisein (Christian Ackermann), kantsel (Lüdert Heissmann, Elert Thiele). Hauaplaat (1630), raidepitaaf, vitraažaken.

The smallest medieval church in Järvamaa at the scene of A. H. Tammsaare's epic novel "Truth and Justice". Medieval mural paintings, baroque reredos (Christian Ackermann) and pulpit (Lüdert Heissmann, Elert Thiele). A gravestone (1630), a stone epitaph and a stained glass window.

058

EELK Järva-Peetri Püha Peetruse kirik, XIV

St Peter's Lutheran Church in Järva-Peetri

Peetri, Kareda vald, Järvamaa

☎ 514 1486

01.06–31.08

🕒 L,P/Sa,Su 12-17

♣️ P/Su 12 (II,IV)

Eesti maakirikute kõrgeima torniga (arhitekt Johann Gottfried Mühlhausen, 1868) noorim ja suurim Järvamaa keskaegne kirik. Altarimaal "Jeesus Kristus" (C. Greger), pseudogootii sisustus. Kirikuaias ratasrist (XVII), koolijuhhi ja kirikute ehitaja Gustav Heinrich Beermanni ja tema poja praost Cristoph Wilhelm Beermanni hauad.

The youngest and largest medieval church in Järvamaa with the highest tower of all Estonian country churches. The interior is pseudo-Gothic, the altar painting by C. Greger. A wheel cross from the 18th century and the graves of schoolmaster and church builder Gustav Heinrich Beermann and his son Dean Cristoph Wilhelm Beermann.

059

AKEL Türi adventkoguduse palvemaja
Türi Adventist Church

Koidula 34, Türi, Järvamaa

☎ 385 7066

1932 rajatud kogudusel on kooskaimise kohaks 1958 ostetud elumaja, mis ehitati ümber pühakojaks.

A dwelling bought in 1958 for the congregation established in 1932 and built into a church.

01.05–30.09

🕒 R/Fr 18-19.30
 L/Sa 9-13

🕊 L/Sa 10

🕒 R/Fr 18

EELK Türi Püha Martini kirik, XIII, 1867
St Martin's Lutheran Church in Türi

Wiedemanni 7, Türi, Järvamaa

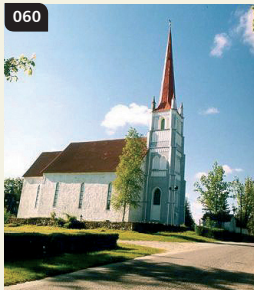
☎ 387 8330

Põnevate raietdetailidega keskaegne kirik pseudogooti torniga (arhitekt Johann Gottfried Mühlenhausen). Barokne nikerduste ja maalidega altarisein (Christian Ackermann, 1693), vitraažaknad (XIX).

A medieval church with interesting stonework details and a pseudo-Gothic tower (architect Johann Gottfried Mühlhausen). A carved Baroque reredos (Christian Ackermann, 1693), altar paintings, stained-glass windows (XIX).

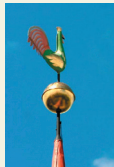
060

01.06–31.08

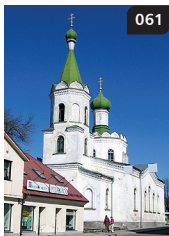
🕒 K-L/We-Sa 10-16

🕊 P/Su 11

Ära karda, sest mina olen sinuga;
 ära vaata ümber, sest mina olen
 su Jumal: ma teen su tugevaks,
 ma aitan sind, ma toetan sind oma
 õiguse parema käega!

Jesaja 41:10

061

MPEÕK Rakvere Jumalaema Sündimise kirik, 1839

Orthodox Church of the Nativity of the Mother of God in Rakvere

Tallinna 17, Rakvere

☎ 5330 2434, 324 3834

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 10-16

L/Sa 10-16,
17.30-19.30

P/Su 9-16

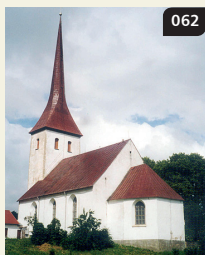
🕊 L/Sa 18 (rus)

P/Su 9.45 (rus)

🕊 P/Su 11.30 (rus)

Vanavene stiilis jumalakoda, palverännupaik Vene õigeusu kiriku poolt 2002 kanoniseeritud märtervaimulik Sergi Florinski († 1918) pühade säilmetega.

A old russian style-church, a pilgrimage site with holy remains of a martyr clergyman Sergi Florinski († 1918) who was canonised by Russian Orthodox Church in 2002.

062

EELK Rakvere Kolmainu kirik, 1698

Lutheran Church of the Holy Trinity in Rakvere

Pikk 19, Rakvere

☎ 551 3771, 324 3928

01.06–31.08

🕒 E-L/Mo-Sa 10-18

P/Su 10-12.30

🕊 P/Su 11

🕊 L/Sa 12

Omapärase kõrge saleda tornikiivriga hiliskeskaegne kirik (XV, ehitusmeistrid Simon ja Andreas), XVII sajandil ümber ehitatud. Piiskop Arnoldus H. Annabati hauaplaat (XVI). Piilkukõitvad barokse puunikerduse meistriteosed – kantsel (Elert Thiele, Christian Ackermann, 1690) ja altarisel (Johann Valentin Rabe, 1730).

Late medieval church (XV by masters Simon and Andreas) with unconventional high sleek spire, rebuilt in XVII century. Tomb plate of bishop Arnoldus H. Annabat (XVI). Eye-catching masterpieces of baroque woodcarving – pulpit (Elert Thiele, Christian Ackermann, 1690) and iconostasis (Johann Valentin Rabe, 1730).

063

EELK Esku kabel, 1845

Lutheran Chapel in Esku

Tepelvälja küla, Vihula vald, Lääne-Virumaa

☎ 5344 8822

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 10-17

🕊 P/Su 14 (I,III)

Ehitaja Sagadi mõisnik Paul Eduard von Fock. Hilisklassitsistlik historitsistlike sugemetega kabel on lihtsa sisustusega: puidust lagi ja paeplaatidest põrand. Oreli on ehitatud 1879. aastal Gustav Normann. Altarimaal "Laske lapsukesed minu juurde tulla" pärineb aastast 1845, kunstnik I. C. Koch.

Built by P. E. von Fock, owner of Sagadi Manor. Late-classicist chapel with historicist elements and simple furnishing, wooden ceiling and limestone plate floor. The organ was built in 1879 by Gustav Normann. Altar painting "Let the Little Children Come to Me" was painted in 1845 by I. C. Koch.

EELK Haljala Püha Mauritiuse kirik, XV

St Maurice's Lutheran Church in Haljala

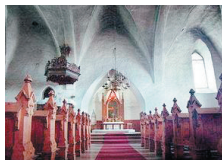
Võsu mnt 4, Haljala, Lääne-Virumaa

☎ 5344 8822

Keskaegsed müürid ja võimas kaitseotstarbeline kellatorn. Baroksed kantsel (Johann Valentin Rabe, 1730) ja vana nikerdraamistuses altarimaal „Püha õhtusöömaeg“, pseudogooti stiilis sisustus (1898).

Medieval walls and a massive bell tower built for protection purposes. Baroque pulpit (Johann Valentin Rabe, 1730) and altar painting "The Last Supper" in an old carved frame; pseudo-gothic interior (1898).

064

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 10-17

🚶 P/Su 10

EELK Kadrina Katariina kirik, XV

St Catherine's Lutheran Church in Kadrina

Kadrina, Lääne-Virumaa

☎ 322 0880, 5678 1566

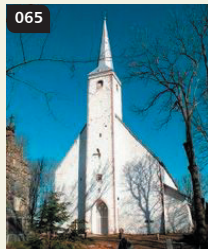

Saleda torniga pühakoda, välisseinal hulk väikseid ristimärke. Seinamaalid, hiliskeskaegne krutsifiks, haruldane orel. Kirikuaias Vabadussõja mälestuskalju (taastatud 1990).

The slender-spired church has many small crosses in the outer wall. Mural paintings, a late medieval crucifix and a unique organ. A memorial stone to the War of Independence (restored in 1990) in the churchyard.

065

01.06–31.08

🕒 E-P/Mo-Su 10-18

🚶 P/Su 11

EELK Käsmu kirik, 1864

Käsmu Lutheran Church

Laane tee 4, Käsmu, Lääne-Virumaa

☎ 5665 6844

Rannarahva puukirik keset väikest kalmistut. Kauni kujundusega orel (Johann Andreas Stein, 1813), omab põnevat eellugu ja võibolla Baltimaade vanimaid oreliosio.

A well-maintained wooden chapel in the middle of a small cemetery. The beautifully designed organ (Johann Andreas Stein, 1813) has an interesting history and may have some of the oldest organ parts in the Baltics.

066

01.06–31.08

🕒 E-P/Mo-Su 9-18

🚶 P/Su 14

067

EELK Tapa Jakobi kirik, 1932

St James' Lutheran Church in Tapa

Pargi 1, Tapa, Lääne-Virumaa

☎ 322 0099, 5690 4754

01.06–31.08

🕒 T-R/Tu-Fr 12-15
P/Su 9.30-12

🕊 P/Su 10

🕒 R/Fr 12

Uusaegne historitsistlik kirik (arhitekt Anatoli Podchekajev), pühitses EELK esimene piiskop Jakob Kukk. Altarimaal "Tulge minu juurde" (Olga Oboljaninova).

A modern neo-Historical church (architect Anatoli Podchekajev). The corner-stone of the church was consecrated by the first Bishop of the Estonian Evangelical Lutheran Church, Jakob Kukk. Altar painting "Come to me" (Olga Obolyaninova).

068

EELK Väike-Maarja kirik, XIV-XV

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Väike-Maarja

Tamme 4, Väike-Maarja, Lääne-Virumaa

☎ 326 1956, 517 6965

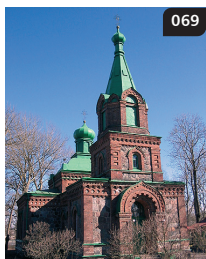
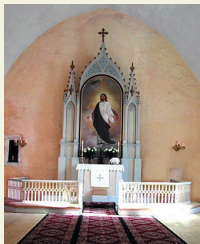
17.05–30.09

🕒 L/Sa 12-20
P/Su 11-19

🕊 P/Su 12

Keskaegne laskepilude, ülipaksude müüride ja jõuliste piilaritega kindluskirik, pseudogootilike lisandustega (1873). Altarimaal "Tulge minu juurde" (Ernst von Liphardt, 1902) ja aknavitraaž "Laske lapsukesed minu juurde tulla" (1891, 1905) kujutavad Kristust, uudne roos-aknavitraaž Neitsi Maarja kuulutust (Riho Hütt, 2003).

A medieval fortified church with embrasures and extremely thick walls, redesigned in the pseudo-Gothic style (1873). The altar painting "Come to Me" (Ernst von Liphardt, 1902) and the stained-glass window "Let the Children Come to Me," (1891, 1905) picture the Christ, the new-stained glass rose window pictures the Annunciation (Riho Hütt, 2003).

069

MPEÕK Jõhvi Issanda Ristimise kirik, 1895

Orthodox Church of the Epiphany in Jõhvi

Narva mnt 2a, Jõhvi

☎ 335 2138

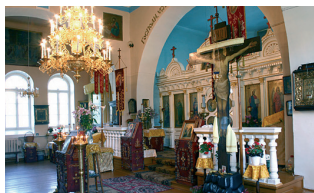
01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 9-14

🕊 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8 (rus)

Historitsistlik maakivist ja punasest tellisest tüüpiline ja hoolitsetud õigeusu pühakoda.

This historicist stone and red brick church is a typical and well looked after Orthodox church.

EELK Jõhvi Mihkli kirik, XIV-1875

St Michael's Lutheran Church in Jõhvi

Rakvere 6, Jõhvi

☎ 337 0013, 516 4946

Põneva arhitektuuriga kindluskirik. Kooriruumi all püssirohukelder (nüüd kabel ja muuseumituba), kust keskajal salatee viis Edise linnusesse. Altarimaal "Taevaminemine" (Ernst von Liphardt, 1900), võidukaareskulptuurid, kantsel (Johann Valentin Rabe, 1728), kaks oreelit.

A fortified church with an unusual design. A gunpowder cellar (now a chapel and a museum) under the choir; in the Middle Ages, a secret passage led from the cellar to the fort at Edise. Altar painting "The Ascension of Christ" (Ernst von Liphardt, 1900), images on the triumphal arch, pulpit (Johann Valentin Rabe, 1728), two organs.

070

01.05–30.09

🕒 E-L/Mo-Sa 11-15
P/Su 9-13

🕊 L/Sa 10 (I, fin),
12 (I, rus)
P/Su 10

MPEÕK Alajõe Jumalaema Sünnimise kirik, 1889

Orthodox Holy Church of the Nativity of the Mother of God in Alajõe

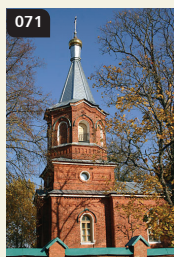
Alajõe, Alajõe vald, Ida-Virumaa

☎ 523 9305

Traditsiooniline õigeusu historitsistlik telliskirik (arhitekt Rudolf Otto Knüpfer).

A traditional Historicist Orthodox brick church (architect Rudolf Otto Knüpfer).

071

01.05–30.09

🕒 P/Su 9.30-12

🕊 P/Su 9.30 (rus)

MPEÕK Jaama Püha piiskop Nikolause kirik, 1904

Orthodox Church of St Nicholas in Jaama

Jaama küla, Illuka vald, Ida-Virumaa

☎ 339 2619, 5395 4930

Arhitekt Lunski. Pühakoda hävines sõja ajal, jumalateenistused toimusid kalmistu kabelis, mis ehitati ümber kirikuks. Kivist kirikuhoone taastati 1991. aastal.

Built in 1904, restored in 1991. Designed by Lunski. The church was destroyed during the war; services were held in a cemetery chapel, rebuilt as a church. Built on quarry-stone, with red brick walls.

072

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-18
P/Su 8-11

🕊 P/Su 9 (rus)

073

MPEÕK Kiviõli Jumalaema Kaitsmise kirik, XX

Orthodox Church of the Protection of the Mother of God in Kiviõli

Piiri 2, Kiviõli

☎ 335 8745

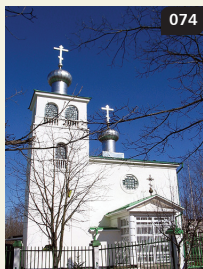
01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-19
P/Su 7-13

🕒 L/Sa 17 (rus)
P/Su 7 (rus)

1995. aastal õigeusu pühakojaks pühitsetud jumalakoda. Tagasihoidlikku hoonet kaunistab kellatorn. XIX sajandi ikonostaas pärineb Haapsalus hävinud Neeva püha Aleksandri kirikust.

It is a sanctum, which was consecrated in 1995 as an Orthodox Church. Moderate building is adorned by a bell tower. The 19th century icons are from Neeva Holy Alexander Church in Haapsalu which was destroyed.

074

MPEÕK Kohtla-Järve Issanda Muutmise kirik, 1938

Orthodox Church of the Transfiguration of the Lord in Kohtla-Järve

Ridaküla tee 5, Kohtla-Järve

☎ 332 4088

01.05–30.09

🕒 L/Sa 17-20
P/Su 8-13

🕒 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8 (rus)

Valgusküllane jumalakoda (arhitekt Anton Soans) – stiilne näide Eesti XX sajandi sakraalarhitektuurist, ehkki mõnetiste uusaegsete juurdeehitustega.

This light church (architect Anton Soans) is a stylish example of Estonian church architecture of the 20th century, albeit with some modern extensions.

075

MPEÕK Lohusuu Issanda Ristimise kirik, 1898

Orthodox Church of the Epiphany in Lohusuu

Järvetee 5, Lohusuu, Ida-Virumaa

☎ 523 9305

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-18.30
P/Su 9.30-13

🕒 L/Sa 16 (rus)
P/Su 9.30

Peipsiäärsse õigeuskoguduse historitsistlik jumalakoda (arhitekt Vladimir Lunski) – vaevalte krohvipindade kooskõla maaliliste maakivist ja punasest tellisest müüriosa-dega.

A Historicist Orthodox church by Lake Peipsi (architect Vladimir Lunsky) showing a harmony of bright white plaster walls with unhewn stone and red brick.

EELK Lüganuse Ristija Johannese kirik, XIV-XV

St John the Baptist Lutheran Church in Lüganuse

Papli 32, Lüganuse, Ida-Virumaa

☎ 5665 3458, 337 4249

Arhitektuurilt haruldane ümartorniga kirik, vanimaid Virumaal. Altar keskaegne, moodsad vitraažid "Taevaminemine" ja "Ma panen pilvedesse oma vikerkaare" (Riho Hütt, 1995, 1997).

A unique church with a round tower; one of the oldest churches in Virumaa. A medieval altar, modern stained-glass windows "The Ascension" and "I set my bow in the clouds" (Riho Hütt, 1995, 1997).

076

01.05–31.08

🕒 E, L, P/Mo, Sa, Su
9-16

🕊 P/Su 10

EELK Narva Aleksandri Suurkirik, 1884

Alexander's Lutheran Church in Narva

Kiriku 9, Narva

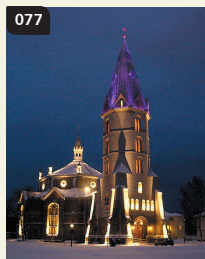
☎ 357 2820, 5590 1010

Sõjas purustatud Eesti suurim kirikuhoone (arhitekt Otto von Hippus), historitsismi stiilis. Nõukogude ajal laona kasutusel olnud pühakoda on taastamisel. Tegutseb kirikumuseum.

The biggest church building in Estonia was damaged in World War II (architect Otto von Hippus), Neo-Romanesque. The church was used as a storehouse during the Soviet Union and is currently being restored. Church museum.

077

01.05–30.09

🕒 T-L/Tu-Sa 10-18
P/Su 10.15-14.15

🕊 P/Su 11, 13 (rus)

MPEÕK Narva Issanda Ülestõusmise peakirik, 1896

Orthodox Cathedral of the Resurrection of Christ in Narva

Bastrakovi 4, Narva

☎ 357 3226

Bütsantslikus stiilis pühakoda (arhitekt Paul Alisch), mille nurgakivi seadis paika Vene keiser Aleksander III. Kullatud ikonostaaside pühapildid Moskva meistri Mihhail Dikarevi töökojast. Seintel on näha kirikust vanemaidki ikoone, rariteetne nikerdatud krutsifiks Tallinna barokkmeistrilt Elert Thielelt. 1996 taastatud alumine pühakoda (talvekirik) on pühitsetud Saarovi vaga Serafimi auks.

The cornerstone of this Byzantine styled church (architect Paul Alisch) was set by the Russian Czar Alexander III. The golden iconostasis paintings from the workshop of the Moscow master Mikhail Dikarev. Some icons on the walls are older than the church, a rare carved crucifix by Tallinn baroque master Elert Thiele. The lower church (winter church) restored in 1996 and dedicated to the Saint Serafim of Sarov.

078

01.05–30.09

🕒 E-L/Mo-Sa
7.15-19.30
P/Su 7.30-12

🕊 E-L/Mo-Sa
7.15 (rus), 17 (rus)
P/Su 8 (rus),
10 (rus), 17 (rus)

079

MPEÕK Narva Jumalaema Narva pühakuju kirik, 2003

Orthodox Church of the Narva Icon of the Mother of God in Narva

Rakvere 39, Narva

☎ 354 8855, 354 8855

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su
8-13.15

🕒 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8 (rus)

Huvitava arhitektuuriga nüüdisaegne jumalakoda (Ivangorodi arhitekt Pavel Grigorjev). Jumalaema ikoon, mille nime kirik kannab, pääses Liivi sõja algusaastal 1558 Narva linna põlengus imekombel tulest ja asus 1940. aastani Ivangorodi Jumalaema uinumise kirikus; tõenäoliselt hävis pühakuju Narva purustamisel 1944.

It is a modern church with an interesting architecture (architect Pavel Grigorjev is from Ivangorod). The church is called after the Mother of God icon which was delivered from fire in 1558 in Narva in the beginning of the Livonian War. The icon was kept in Orthodox Church of Slumbering Mother of God in Ivangorod and probably was destroyed in 1944 when Narva was demolished.

080

RKK Narva Püha Antoniuse kabel, XX

St Anthony's Roman Catholic Church in Narva

Vabaduse 16, Narva

☎ 558 7394, 5674 4994

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr
17-18.45

L/Sa 9-10.30
P/Su 8.30-10.30

🕒 E-L/Mo-Sa
18 (rus)
P/Su 9.30 (rus)

1906 ehitatud kirik ja kahekorruseline kirikla kannatasid sõjas ja kiriku varemed lammutati 1970. aastatel täielikult. Tänapäeval kasutab kogudus kooskaimise kohana kabelit – taaspühitsetud 1998. Valmis on ka uue kiriku projekt.

The church and the two-storey rectory were both ruined in the war. The chapel, reconsecrated in 1998, is now in use. Also the project for the new church has been approved.

081

MPEÕK Narva-Jõesuu Püha suurväst Vladimiri kirik, 1868

Orthodox Church of St Prince Vladimir in Narva-Jõesuu

Vabaduse 63, Narva-Jõesuu, Ida-Virumaa

☎ 357 7490

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-18
P/Su 9-13

🕒 P/Su 9 (rus)

Merekülalt 1948. aastal Narva-Jõesuusse üle toodud väike omapärane ümarpalkidest jumalakoda.

A small unique church of round logs moved to Narva-Jõesuu from Mereküla in 1948.

MPEÕK Pühtitsa Jumalaema Uinumise nunnaklooster, XIX-XX

Pühtitsa Stavropegic Dormition Convent in Kuremäe

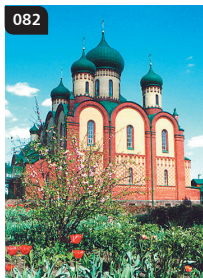
Kuremäe, Illuka, Ida-Virumaa

☎ 337 0715

Mitme eriilmelise pühakojaga kloostriansambel Jumalaema ilmutuspaigas Pühal mäel. Pühtitsa (Kuremäe) nunnaklooster asutati 1892 kuberner Sergei Šahhovskoi toetusel, kes siia ka ise on maetud (haua kohal Radoneži Sergiusele pühendatud puukirik). Jumalaema Uinumise peakiriku viis kuplit säravad mäeharjalt kaugele, sügavale orgu jääb tervendav allikas.

The Nunnery, with several churches in the revelation place of the Mary the Virgin in the St Mountain. The Pühtitsa (Kuremäe) Orthodox Nunnery was established in 1892 by Governor Sergei Shakhovsky and he is also buried in the territory of the Nunnery. The wooden church dedicated to Radonezh Sergius denotes his grave.

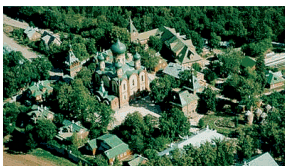

082

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 7-19

🛖 E-P/Mo-Su 8 (rus)

MPEÕK Sillamäe Jumalaema Kaasani pühakuju kirik, 1990

Orthodox Church of the Kazan Icon of the Mother of God in Sillamäe

Jõe 1, Sillamäe

☎ 553 3786, 392 6035

Õigeusu arhitektuuritraditsiooni arvestav nüüdisaegne telliskirik.

A modern brick church respecting the rules of traditional Orthodox architecture.

083

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 9-16

L/Sa 9-20

P/Su 6.30-20

🛖 L/Sa 17 (rus)

P/Su 6.30 (rus)

RKK Sillamäe Püha Adalberti ja Püha Georgiuse kirik, 2001

St Adalbert's and St George's Roman-Catholic Church in Sillamäe

Ranna 20, Sillamäe

☎ 392 4494, 5345 7058

Tänapäevane roomakatoliiklik kirik pühitsetud 2001, arhitekt Vladimir Šurmin. Tänapäevased akrüülmaalid – altari maal on "Vilniuse Pühima Neitsi Maarja, Halastuse Ema" koopia, seinatel Kristuse kannatuspildid „Ristitee“.

Consecrated in 2001 (architect Valdimir Shurmin), the church has contemporary acrylic paintings – the altar painting is a copy of "The Blessed Virgin Mary of Vilnius, the Mother of Mercy", paintings of Christ's sufferings "The Way of the Cross" on the wall.

084

01.05–30.09

🕒 E-L/Mo-Sa

8.30-10

P/Su 8.30-10.15

🛖 E-P/Mo-Su 9 (rus)

085

01.05–30.09

🕒 R/Fr 18.30-20
L/Sa 9.30-12.30,
17.30-19.15

🕊️ L/Sa 11, 18

AKEL Pärnu adventkoguduse palvemaja, 1911-1912

Pärnu Adventist Church

Karja 3, Pärnu

☎️ 5665 2371

Tsaariaegse piiratud usuvabaduse tõttu ehitati hoone eramajana, mille hoovipoolsele küljele rajati palvela. Pärast hoone natsionaliseerimist nõukogude võimu poolt 1940 lubati saalis siiski koosolekuid pidada ning 1957 ehitati isegi juurde rõdu. Maja tagastati kogudusele 1993.

First built as a private dwelling because of the restrictions on the freedom of religion during the time of the Russian Empire. After the house was nationalised in 1940 by the Soviets, it was still allowed to hold services in the hall and even a balcony was added in 1957. The house was returned to the congregation in 1993.

086

01.06–31.08

🕒 E-N,P/Mo-Th,Su
10-14

🕊️ P/Su 11

EMK Pärnu Agape kirik, 1995

Agape Methodist Church in Pärnu

Männi 2, Pärnu

☎️ 5343 1620, 5340 2001

Tänapäevane kirikusaalliga polüfunktsionaalne elavalt toimiv kogudusekeskus (arhitekt Ilmar Klammer).

A lively modern, multi-functional church centre with a sanctuary (architect Ilmar Klammer).

087

01.06–30.08

🕒 E-L/Mo-Sa 12-18
P/Su 9-12,
18-18.30

🕊️ T,N/Tu,Th 18
R/Fr 9
P/Su 10, 18

EELK Pärnu Eliisabeti kirik, 1750

St Elizabeth's Lutheran Church in Pärnu

Nikolai 22, Pärnu

☎️ 5625 2696, 443 1381

Vene keisrinna Jelisaveta nimega barokk-kirik (arhitekt Joachim Hinrich Güterbock, tornimeister Johann Heinrich Wülbern), laiendatud 1893. Pseudogooti stiilis altar ja kantsel (1850), altarmaal "Ülestõusmine" pärit Rotterdamist (1854).

The Baroque church is named after the Russian Empress Elizabeth (architect Joachim Hinrich Güterbock, tower built by Johann Heinrich Wülbern) and was extended in 1893. Pseudo-Gothic altar and pulpit (1850); the altar painting "The Resurrection" comes from Rotterdam (1854).

EKBKL Pärnu Immaanueli baptistikoguduse palvemaja, 1896

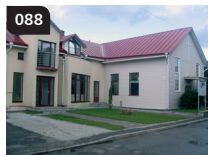
Emmanuel Baptist Church in Pärnu

Henno 3, Pärnu

☎ 505 5813, 505 5813

Pärnu vanim baptistikirik - rõõmus avamispidu peeti 1896. novembris. Nõukogude päevil leidis siin kodu kolm varem iseseisvalt tegutsenud kogudust. Tänapäevaks on palvemaja kaunitult renoveeritud.

Oldest baptist church in Pärnu - joyful opening party was held in November 1896. In Soviet times it housed three previously independent congregations. Nowadays beautifully renovated.

01.05–30.09

🕒 K/We 17-19
N/Th 11-13
R/Fr 18-20
P/Su 10-12,
17-18.30

⚓ R/Fr 18
P/Su 10, 17

📞 N/Th 11
R/Fr 18

EAÕK Pärnu Issandamuutmise kirik, 1904

Orthodox Church of the Transformation of the Lord in Pärnu

Aia 5, Pärnu

☎ 444 3532, 5563 1367

Õigeuskliku eesti koguduse vanavene stiilis kirik (arhitekt Vladimir Lunski, ehitusmeister K. Klein), ehitamise eestvedajaks rahvusliku liikumise tegelane ülempreester Mihkel Suigussar. Ikoonid, Uue Testamendi ainelised seinamaalid (1927).

An Estonian Orthodox Church in the Old Russian style (architect Vladimir Lunski, master builder K. Klein). The initiator of the building process was a member of the national movement, archpriest Mihkel Suigussar. Icons, mural paintings depicting stories from the New Testament (1927).

01.06–30.08

🕒 T-R/Tu-Fr 11-14
L/Sa 17-19
P/Su 9-12

⚓ P/Su 9.45

📞 L/Sa 18

Eks teie tea, et te olete Jumala tempel ja teie sees elab Jumala Vaim?

1. korintlastele 3:16

090

EELK Audru Püha Risti kirik, 1680

Lutheran Church of the Holy Cross in Audru

Tõstamaa mnt 5, Audru, Pärnumaa

☎ 446 4022, 5562 9595

Säravvalgete karniiside ja aknapalestikega pühakoda 1715 ümber ehitatud torniga. Kooriaknal Pilar von Pilhau ja Ungern-Sternbergi vapivitraažid (1892). Kiriku juures huvitava taimekooslusega arboreetum.

A church with bright white cornices and window soffits; the tower rebuilt in 1715. A stained-glass choir window with heraldics of the families Pilar von Pilhau and Ungern-Sternberg (1892). An arboretum with interesting plants next to the church.

01.06–31.08

🕒 L,P/Sa,Su 11-17

🕒 P/Su 11

091

EAÕK Häädemeeste Issandamuutmise kirik, 1872

Orthodox Church of the Transfiguration of the Lord in Häädemeeste

Kooli 25, Häädemeeste, Pärnumaa

☎ 449 8105, 5199 7758

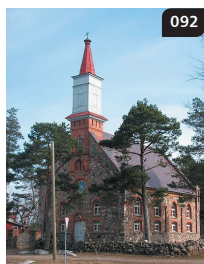

Telkiviir ja stukk-kaunistustega kirik keset puuderohelust (arhitekt A. Edelson). Kõrge ikoonisein hoonega samast ajast.

A church with a stucco decorations amidst the greenery of the trees (arhitekt A. Edelson). The iconostasis in the church comes from the same period as the building.

01.06–30.08

🕒 L/Sa 10
(1 kord kuus /
once a month)🕒 P/Su 18
(1 kord kuus /
once a month)

092

EELK Häädemeeste Miikaeli kirik, 1874

St Michael's Lutheran Church in Häädemeeste

Pärnu mnt 34, Häädemeeste, Pärnumaa

☎ 5669 3487, 5340 0832

Värvikate maakiviseintega, saleda haritorniga (1892) historitsistlik jumalakoda (arhitekt Matthias von Holst). Altarimaal "Päästa mind, Issand" (Allan Ramsay, 1881) toodud Londonist.

Aneo-Historical church (architect Matthias von Holst) with colourful stone walls and a flèche (1892). The altar painting "Save me, O Lord" (Allan Ramsay, 1881) brought from London.

27.05–26.08

🕒 N-L/Th-Sa 12-17
P/Su 11-14

🕒 P/Su 12, 12

EAÕK Jõõpre Püha Suurkannataja Georgiuse kirik, 1879

Orthodox Church of St Georgy the Great Martyr in Jõõpre

Jõõpre, Audru vald, Pärnumaa

☎ 5196 8992, 5650 1400

Ristikujulise põhiplaaniga, maakivist ja punastest tellistest väheldane õigeuskirik (arhitekt Fenk).

A cross-shaped Orthodox church of unhewn stone and red brick (architect Fenk).

28.05–28.08

🕒 L/Sa 11-16

⛪ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EAÕK Paadremaa Püha Kolmainu kirik, 1889

Orthodox Church of the Holy Trinity in Paadrema

Paadrema, Varbla vald, Pärnumaa

☎ 5198 7323, 515 4815

Viie sibulkupliga kirik on ehitatud tellistest ja maakivist ning valminud Muhu meistrite (töödejuhataja Feodor Revka) käetöona. Interjööris ainulaadne kauni kujundusega lagi.

The brick and unhewn stone church with five towers was built by masons from Muhu Island (works manager Feodor Revka).

28.05–28.08

⛪ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EEVK Pikavere vennastekoguduse palvemaja, 1830

Prayer House of the Moravian Brothers in Pikavere

Pikavere küla, Koonga vald, Pärnumaa

☎ 5688 2594, 5691 5347

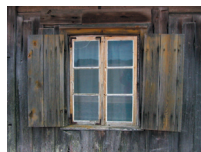
Vennastekoguduse pika ajalooga palvemaja, ka interjäär talupoeglikult lihtne ja väärikas.

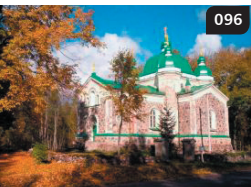
A prayer house with a long history belonging to the Evangelical Brethren. The rustic interior is simple but dignified.

01.06–31.08

⛪ P/Su 14 (I,III)

096

28.05–29.08

L,P/Sa,Su 11-16

 P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EAÕK Pootsi-Kõpu Püha Kolmainu kirik, 1873

Orthodox Church of the Holy Trinity
in Pootsi-Kõpu

Kõpu küla, Tõstamaa vald, Pärnumaa

5333 1191, 5198 7323

Hoitud ja esinduslik, maaliliselt värvikate maakivisein-
tega õigeuskirik (arhitekt G. Schelli tüüpprojekt). Kirikus
mälestustahvel Eesti Apostlik Õigeusu Kiriku esimesele
piiskopile, 1869. aastal siinmail sündinud märterpühak
Platonile.

A well-kept and representative Orthodox church with
beautiful colourful unhewn stone walls (architect G.
Schell's standard project). A memorial plate to the first
Bishop of the Estonian Apostolic Orthodox Church, holy
martyr Platon, born here in 1869.

097

01.06–31.08

T-P/Tu-Su 10-18

 T/Tu 9
K/We 18
N,R/Th,Fr 9
P/Su 12

EELK Pärnu-Jakobi kirik, 1534, XIX

St James' Lutheran Church in Pärnu-Jaagupi

Kirikumõis, Pärnu-Jaagupi, Pärnumaa

446 4650, 5382 3352

Noorim Eesti keskaegseist kirikuist, 1888 juurdeehita-
tud läänetorniga (tornikiiver 1907, arhitekt Rudolf von
Engelhardt). Nikerdustega barokk-kantsel (Elert Thiele),
altarimaal "Kristus ristil" (Ants Laikmaa Eduard von
Gebhardti järgi, 1900).

The youngest medieval church in
Estonia, the west tower added in 1888
(spire from 1907, architect Rudolf von
Engelhardt). A carved baroque pulpit
(Elert Thiele), the altarpiece "Christ on
the Cross" (Ants Laikmaa's copy of the
painting of the Eduard von Gebhardt,
1900).

098

28.05–28.08

L/Sa 11-16

 P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EAÕK Seli-Tõstamaa Püha Vassilius Suure kirik, 1864

Orthodox Church of St Vassily the Great
in Seliste

Seliste küla, Tõstamaa vald, Pärnumaa

5196 7369, 5617 8481

Riia munkade ehitatud puukirik. 1980. aastail kogudusest
ilma jäetud ja seejärel rüüstatud jumalakoda on ärganud
uuele elule ning kutsub teelist oma võrratu väljanägemisega.

A wooden church built by the
monks of Riga. Deprived of the
congregation in the 1980s and
then plundered, this church
has been reborn and invites
the wayfarers with its magnifi-
cent appearance.

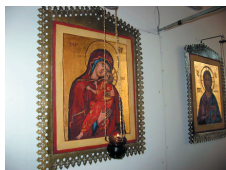
EAÕK Sindi Jumalailmumise kirik, 1899

Orthodox Church of Theophany in Sindi

Pärnu mnt 16, Sindi, Pärnumaa

☎ 5551 7475

Ehitust alustati 1895. 1899. aastal pühitsetud ja nõukogude ajal teatrilaona kasutatud Sindi õigeusu kirik.

Construction was started in 1895. The Orthodox Church in Sindi was consecrated in 1899 and was used as a theatre warehouse during the Soviet period.

099

28.05–28.08

🕒 P/Su 9-16

EAÕK Tahkuranna Jumalasünnitaja Uinumise kirik, 1872

Orthodox Church of the Dormition of the Mother of God in Tahkuranna

Tahkuranna, Pärnumaa

☎ 445 7340, 5551 2810

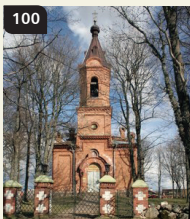

Tahkuranna Apostliku-Õigeusu Vennaste Seltsi jõul ehitatud historisistlik pühakoda (arhitekt Grigori Karpov), president Konstantin Pätsi kodukirik.

A neo-Historical church built by the Tahkuranna Orthodox Fellowship (arhitekt Grigori Karpov), home church of President Konstantin Päts.

100

01.06–30.08

🕒 L/Sa 10.45
(1 kord kuus /
once a month)
P/Su 14
(1 kord kuus
once a month)

EELK Eesti Sõjameeste Mälestuskirik

Toris, 1854

St George's Lutheran Church in Tori

Tori, Pärnumaa

☎ 5647 1797, 5330 6430

Sõjavaremeist ülesehitatud maakivikirik, 2001 pühitsetud Eesti Sõjameeste Mälestuskirikuks. Modernne altari-kruutsifiks (Mati Karmin, 1996), veskikividest altar, sepisvalgustid, memoriaaltahvlid. Kirikuaias Eesti esimene ratsamonument „Püha Jüri võitlus lohega“ (Mati Karmin, 2003).

This stone church was rebuilt from ruins after World War II and consecrated as the Memorial Church of Estonian Soldiers in 2001. Modern altar crucifix (Mati Karmin, 1996), altar made of millstones, forged iron lamps, memorial plaques. The first Estonian equestrian statue "St George and the dragon" in the churchyard (Mati Karmin, 2003).

101

01.06–31.08

🕒 L,P/Sa,Su 11-17
🕒 P/Su 14 (I,III)

102

EAÕK Treimani Pühade Apostlite Peetruse ja Pauluse kirik, 1940
Orthodox Church of St Apostles Peter and Paul in Treimani

Treimani, Häädemeeste vald, Pärnumaa

☎ 445 6708

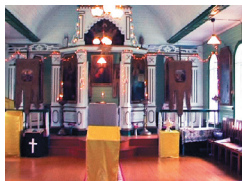
01.06–01.08

⌚ L/Sa 11
(1 kord kuus /
once a month)

🕒 P/Su 15
(1 kord kuus /
once a month)

Tilluke eesti rahvusromantilise arhitektuuriga õigeusu pühakoda kalmistu serval.

A tiny Estonian national romanticist Orthodox church at the side of a graveyard.

103

EELK Tõstamaa Maarja kirik, 1768
Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Tõstamaa

Tõstamaa, Pärnumaa

☎ 5666 5335

01.06–31.08

⌚ L/Sa 11-17
P/Su 13-16

⌚ P/Su 14 (I,III)

Hilisbarokne jumalakoda (ehitusmeistrid Pärnu mürsepp Erler ja puusepp Bosse). 1972 suvel elas kirik üle läänemüüri ja kellatorni varisemise, mis on nüüdseks taastatud. Tornikiivriini pole ennistustöö veel jõudnud. Pilgupüüdjaks avaras interjööris kõrge voluutkaunistustega altarisein.

A late baroque church (building masters mason Erler and carpenter Bosse from Pärnu). The west wall and the bell tower that collapsed in the summer of 1972 have been restored by now. The spire is yet to be restored. The tall reredos with scroll ornaments catches the eye in the spacious interior.

104

EAÕK Uruste Issanda Taevaminemise kirik, 1873
Orthodox Church of the Ascension of the Lord in Uruste

Kihlepa küla, Audru vald, Pärnumaa

☎ 5198 7323

01.05–14.08

⌚ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

Väärikas maakividest kesk-kuppelkirik looduse rüpes.

A stately church with central dome built of unhewn stone in the middle of nature.

EEKL Varbla Püha Urbanuse kirik, 1861

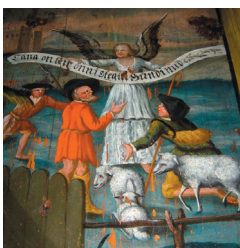
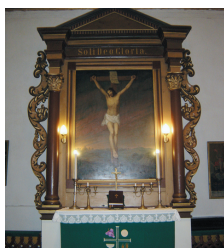
St Urban's Lutheran Church in Varbla

Varbla, Pärnumaa

☎ 503 7796, 553 0045

Samas paigas on seisnud puukirik (1638). Stiilselt pseudo-gootilik interjöö lihtsa klassitsistliku altariseinaga (1797), altarmaal "Kristus ristil" (Carl Siegismund Walther, 1860). Kolm maali vanemalt altaritriptyhoniilt.

The original church was wooden (1638). A stylish pseudo-Gothic interior with a simple neo-Classical reredos (1797) and the altar painting "Christ on the Cross" (Carl Siegismund Walther, 1860). Three paintings from an earlier altar triptych.

105

15.06–15.08

🕒 L,P/Sa,Su 12-15

🕒 P/Su 11 (II,IV)

EEKL Vändra Martini kirik, 1787-XIX

St Martin's Lutheran Church in Vändra

Vändra, Pärnumaa

☎ 449 5989

Väheldane hilisbarokne kirik 1855. aastal ehitatud haritor-niga. Oma nime kannab usureformaator Martin Lutheri mälestuseks.

It is a smallish late Baroque church with a bell tower built in 1855. Its name is dedicated to remember faith reformer Martin Luther.

106

13.05–16.09

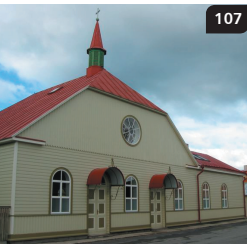
🕒 L/Sa 11-16

P/Su 10-16

🕒 P/Su 11

Jesus Christ is the same yesterday,
today, and forever.

Hebrews 13:8

107

EKKBKL Haapsalu baptistikoguduse palvemaja, 1886

Haapsalu Baptist Church

Metsa 24, Haapsalu

☎ 475 7856

Haapsalu kogudus on ajalooliselt esimene baptistikogudus Eestis. Asutati 1884. Palvela sai kogudus endale praeguse asukohaga aastal 1886, seda suurendati aastal 1909, tänapäevase kaju sai see 1929.

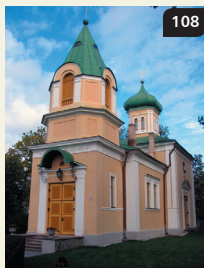
The congregation in Haapsalu was the first Baptist congregation in Estonia, founded in 1884. The congregation received the prayer house in its current location in 1886; it was expanded in 1909 and was given its current form in 1929.

01.05–30.09

🕒 E/Mo 18-19
K/We 18.30-20
P/Su 9.30-11.30

🕊 P/Su 10

🕒 E/Mo 18

108

EAÕK Haapsalu Maria-Magdaleena kirik, 1852

Orthodox Church of St Mary Magdalene in Haapsalu

Linda 2, Haapsalu

☎ 473 7211, 5301 5251

Kirikuks taastatud pühakoda. Nikerdustega ikonostaas pärineb Viljandimaalt Suure-Jaani õigeuskiirikust.

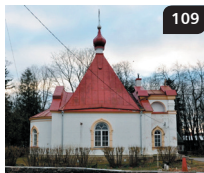
The church was restored some years. The iconostasis with wooden carvings originates from the Suure-Jaani Orthodox Church.

01.06–31.08

🕒 P/Su 9-14

🕊 P/Su 10

109

MPEÕK Haapsalu Neeva vaga õigeusulise suurvürsti Aleksandri kirik, 1897

Orthodox Church of St Prince Alexander Nevsky in Haapsalu

Surnuaia 16–3, Haapsalu

Historitsistlik, lihtne, nelinurkse põhiplaaniga, idas ümarapsiid ja läänes madal kellatorn. Hoone keskosa katab kõrge nn Moskva stiilis telkkatus koos sibulkupliga. Kirik ehitati 1896–97. Ümberehitatud 1899–1900 arhitekt A. Krassovski projekti järgi.

Historicist church with a simple square layout, circular apse in the east and small bell tower in the west. The middle part of the building is covered by a Moscow-style high tented roof with onion dome. The church was built in 1896–97. Reconstructed 1899–1900 according to designs by A. Krassovsky.

01.05–01.09

🕒 L/Sa 17.30-20
P/Su 8.30-11

🕊 P/Su 9 (rus)

EELK Haapsalu Toom-Niguliste kirik, u 1265

St Nicholas Lutheran Church in Haapsalu

Piiskopilinnus, Haapsalu

☎ 473 7166, 528 0635

Avar ja kõrge Saare-Lääne toomkirik Haapsalu linnuses. Kuulus selle poolest, et ristimiskambri (XV) aknale ilmub kuuvalgeil augustiõil Valge Daam. Nõukogude ajal koguduselt võetud jumalakoda taaspühitseti 1990 ja restaureeriti. Emadepäeval 1992 pühitseti ristimiskabelis Emaaltar mälestamaks nõukogude genotsiidi läbi hukkunud Eesti emasid. 1279 sai Haapsalu linnaõigused.

This spacious and tall Saare-Lääne cathedral in the castle of Haapsalu is famous for the White Lady believed to appear at the window of its baptismal chapel (XV) on moonlit August nights. The congregation was dispossessed of the church during the Soviet times, but in 1990, the church was reconsecrated and restored.

110

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 10-18

🚶 P/Su 11

EELK Karuse Margareeta kirik, XIII, XIX

St Margaret's Lutheran Church in Karuse

Karuse, Läänemaa

☎ 502 1305, 553 0045

Läänemaa vanimaid kirikuid, kuhu 1270 maeti lahingus surma saanud ordumeister Otto von Lutterberg. Kooriruumis säilinud keskaegne ehedus; läänetorn 1858-1859, samast ajast ka pikihoone ümberehitus. Kirikus näeb nikerdfiguuridega barokset kantslit (Christian Ackermann, 1697), sama meistri nikerdatud skulptuurid ehivad ka klassitsistlikku altariseina. Kirikuaias leidub iidseid hauaplaate, paekiviriste ning kabel XVIII sajandist.

One of the oldest churches in Läänemaa, in which Otto von Lutterberg, Master of the Livonian Order, was buried in 1270 after being killed in battle. The choir still has its original medieval flair. The west tower was built in 1858-1859; the alteration of the nave dates back to the same time. The church has a carved baroque pulpit (Christian Ackermann, 1697). Christian Ackermann has also carved the figures adorning the Classicist reredos. There are ancient gravestones, lime stone crosses and a chapel in the churchyard.

111

01.07–26.08

🕒 L,P/Sa,Su 12-16

🚶 P/Su 14.30 (II,IV)

112

EELK Kullamaa Püha Johannese kirik, XIII-1870

St John's Lutheran Church in Kullamaa

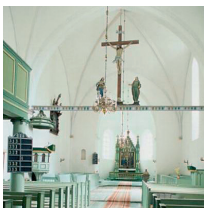
Kullamaa, Läänemaa

☎ 477 5517, 5660 9612

01.06–31.08

🕒 L,P/Sa,Su 10-16

🕒 P/Su 11

Keskaegne Saare-Lääne kirik, torn ja laiendus XIX. Hauaplaate mitmest sajandist, barokne nikerdepitaaf ja võidukaare ristpalk krutsifiksgrupiga (Christian Akkermann, 1682) pastor ja keeleteadlane Heinrich Gösekeni mälestuseks. Kirikuaias nn Sitakoti Matsi ratasrist (1621). Kalmistult leiab helilooja Rudolf Tobiase haua.

A medieval church in the coastal region of Western Estonia, tower and extension from the 19th century. Gravestones from different periods, a Baroque carved epitaph and a crossbeam of the triumphal arch with a crucifix group (Christian Akkermann, 1682) dedicated to the memory of pastor and linguist Heinrich Göseken. The so-called Sitakoti Mats' wheel cross (1621) in the churchyard. Grave of composer Rudolf Tobias in the graveyard.

113

EKNK Lihula nelipühi koguduse kirik, XX

Lihula Pentecostal Church

Jaama 16, Lihula, Läänemaa

☎ 5663 3048

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 10-16

P/Su 11-13

🕒 P/Su 11

Poolrajandi vanune kahekorruseline tüüp maja ilusas tänapäevases kuu. Renoveerimistöid on tehtud alates 1998.

A two-storey living house turned into a church. Renovations since 1998.

114

EELK Lääne-Nigula Püha Nikolause kirik, XIII-XIX

St Nicholas' Lutheran Church in Lääne-Nigula

Nigula 49, Taebla, Läänemaa

☎ 5664 2393, 479 6658

01.06–30.08

🕒 N-P/Th-Su 11-14

🕒 P/Su 12

🕒 N/Th 9.30

Oluliselt ümberehitatud keskaegne Saare-Lääne kirik barokkaja läänetorniga (kiiver 1882, ehitusmeister Jacobsohn). Altari maalidega sammassein valmistatud 1823 Peterburis (kunstnik Sigismund).

A medieval church that has been rebuilt to a considerable extent and has a Baroque west tower (spire 1882, builder Jacobsohn). The altar wall was brought from St Petersburg in 1832 (artist Sigismund).

EELK Noarootsi Püha Katariina kirik, XVI-XVIII

St Catherine's Lutheran Church in Noarootsi

Pürksi küla, Noarootsi vald, Läänemaa

☎ 551 6699, 5194 9461

Omapärase arhitektuuriga hilisgooti pühakoda. Rustikaalset interjööri ehib barokne kantsel (Elert Thiele, 1656). Kooriruumis raidtehnika epitaaf (Joachim Winter, 1630) ja kaunis ristimiskivi. Kirikuaias väikseid rannarootsi kiviriste.

A church in an original late Gothic style. The rustic interior is decorated by a baroque pulpit (Elert Thiele, 1656). A stone epitaph in the choir room (Joachim Winter, 1630) and a beautiful baptismal font. Small coastal-Swedish style stone crosses in the churchyard.

01.06–31.08

🕒 K-P/We-Su 10-18

🕊 P/Su 14 (II,IV)

EELK Nõva Püha Olevi kirik, XVII-XIX

St Olaf's Lutheran Church in Nõva

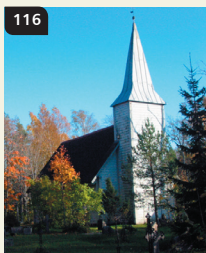
Nõva, Läänemaa

☎ 521 8467, 5621 4381

Läänemaa ainus vana puukirik haruldaste vitraažakendega (1836). Eesti vanim puidust ratasrist (1860) on kirikusse varjule toodud.

The only old wooden church in Harjumaa with unique stained glass imitations (1836). The church houses the oldest wooden wheel cross (1860) in Estonia.

01.06–31.08

🕒 L,P/Sa,Su 11-16

🕊 P/Su 11 (II,IV)

EELK Vormsi Püha Olavi kirik, XIV, 1632

St Olaf's Lutheran Church in Vormsi

Hullo küla, Vormsi, Läänemaa

☎ 5342 1992, 518 7957

Varemeist ülesehitatud ja 1990 taaspühitsetud kiriku kooriruumis on ennistatud keskaegsed laemaalüngud. 1944 Rootsi kaasavõetud barokse nikerdkujudega kantsli (Berent Martens, 1660) koopia on vormsirootslase Johannes Hammermanni kätetöö. Saarel on unikaalsete ratasristidega kalmistu.

Restored medieval ceiling paintings are displayed in the choir of the church, which was rebuilt from the ruins and reconsecrated in 1990. The pulpit is the handiwork of Swede Johannes Hammermann from Vormsi Island and is a copy of the Baroque pulpit (Berent Martens, 1660) taken to Sweden in 1944. The island has a unique graveyard with wheel crosses.

01.05–30.09

🕒 P/Su 10.30-12.30

🕊 P/Su 11
(2 korda kuus /
twice a month)

118

EELK Kuressaare Laurentiuse kirik, 1733, 1836

St Lawrence Lutheran Church in Kuressaare

Tallinna 13, Kuressaare

☎ 514 8199, 5665 4610

Klassitsistlik pühakoda algse sisustusega. Hoiul haruldane Anseküla kiriku keskaegne ristimiskivi. Altarimaal "Kristus ristil" (Carl Siegismund Walther, 1836), uued kullaga maalitud aknavitraažid (kunstnik Urmo Raus, 2003).

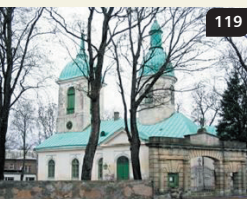
A neo-Classical church with original interior. The church serves as the depository for a unique medieval baptismal font from Anseküla church. New stained-glass windows painted in gold (artist Urmo Raus, 2003).

01.06–31.08

🕒 T-R/Tu-Fr 10-17
P/Su 10-13

⚓ P/Su 11

119

EAÖK Kuressaare Püha Nikolai kirik, 1790

Orthodox Church of St Nikolay in Kuressaare

Lossi 8, Kuressaare

☎ 453 3743, 5660 6703

Stiilne klassitsismiajastu jumalakoda, mida kroonib nõel-kiivriga kellatorn läänes ja kuppelkatusega valgustambuur idas. Pühakujud ikonostaasidel on kirikuhoonest nooremad, aga kirikuaeda viiv Kuressaare kauneim sesisvärav on varaklassitsistlik nagu kirikki.

A stylish classical church crowned by the steeple church tower in the West and the domed tambour in the East. The statues of the saints on the iconostasis are younger than the church building but the forged gate opening to the churchyard, the most beautiful in Kuressaare, is in the early classical style as the church itself.

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 10-16
L/Sa 16-19
P/Su 9.30-13

⚓ L/Sa 17
P/Su 10

120

EEKBKL Kuressaare Siioni koguduse kirik, 1993

Zion Baptist Church in Kuressaare

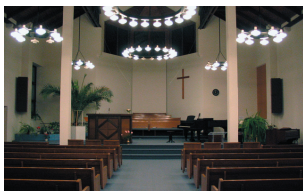
Tallinna 45, Kuressaare

☎ 509 0392

Saaremaa dolomiidist esinduslik jumalakoda (arhitekt Priit Kaljapulk). Siit lähevad eetrisse Kuressaare Peraaadio saated.

An impressive church built of Saaremaa dolomite (architect Priit Kaljapulk). Here is the studio of Kuressaare Family Radio.

01.05–30.09

🕒 K/We 10.30-12
P/Su 10-13

⚓ P/Su 11

📻 K/We 11

ELK Kaarma Peeter-Pauli kirik, XIII-XV

St Peter's and St Paul's Lutheran Church in Kaarma

Kaarma, Saaremaa

☎ 5193 4408, 5193 4408

lidsemaid Saare-Lääne kirikuid. Keskajast seinamaalid, raidskulptuurid, ristimiskivi ja polükroomseid puuskulptuure. Kas on torniseina müüritud kivitahvlil vanimad eestikeelsed kirjaread? Ka pastoraadi minevik ulatub keskaega.

One of the oldest churches on the coast and islands of Western Estonia. Mural paintings, stone sculptures, a baptismal font and polychrome wooden sculptures. The text on the stone table in the tower wall might be the first written record of Estonian. The history of the vicarage can also be traced down to the Middle Ages.

01.05–31.08

🕒 K-P/We-Su 9-17

🛖 P/Su 15

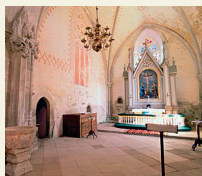
ELK Karja Katariina kirik, XIII/XIV

St Catherine's Lutheran Church in Karja

Linnaka küla, Leisi vald, Saaremaa

☎ 457 3652

Tilluke imekaunis pühakoda keskaegses eheduses. Kivisse raiutud pühakulood, ainulaadne Kolgata-reljeef. Skulptuure ja seina- ja laemaalinguid arvukamalt kui üheski teises Eesti maakirikus.

A beautiful little church in its medieval genuiness. Stories of saints carved in stone, a unique Calvary bas relief. One finds more sculptures, mural decorations and ceiling paintings here than in any other country church in Estonia.

15.05–15.09

🕒 E-L/Mo-Sa
10-17.30

P/Su 12.30-17.30

🛖 P/Su 11

ELK Kihelkonna Mihkli kirik, XIII, 1899

St Michael's Lutheran Church in Kihelkonna

Kiriku 4, Kihelkonna, Saaremaa

☎ 454 6558

Vanimaid Saaremaa kirikuid. Rohke kunstivara hulgas renessanssaegsed altaritriptyhhon maaliga „Püha Öhtusöömaaeg“ (1591) ja Saaremaa vanim kantsel (1604). Eesti vanim orel (Johann Andreas Stein, 1805) ja ainus eraldiseisev kampaniil (1638).

One of the oldest churches in Saaremaa. The rich art heritage includes the Renaissance altar triptych „The Last Supper“ (1591) and the oldest pulpit in Saaremaa (1604). The oldest organ (Johann Andreas Stein, 1805) and the only campanile (1638) in Estonia.

01.05–31.08

🕒 E-P/Mo-Su 10-17

🛖 P/Su 11

124

EAÕK Laimjala Vassilius Suure kirik, 1873

Orthodox Church of St Vassily the Great in Laimjala

Kahtla, Laimjala vald, Saaremaa

☎ 527 1693, 5635 0051

Bütsantsi stiilis põllukividest krohvitud ristikujuline kumera kiivriga kuppelkirik valmis 1873. aastal ja pühitseti Basilius Suure auks. 1912. aastal ehitati stiilne 32 meetri kõrgune kellatorn ja pikendati kiriku läänetiiba.

The Byzantine-style plastered cross-shaped dome church of field stones, with a rounded dome, was completed in 1873 and was dedicated to St Basil the Great. The stylish campanile of 32 metres in height was built and the west wing of the church was extended in 1912.

01.05–30.09

☪ P/Su 10 (II)

125

EAÕK Leisi Püha Olga kirik, 1873

Orthodox Church of St Olga in Leisi

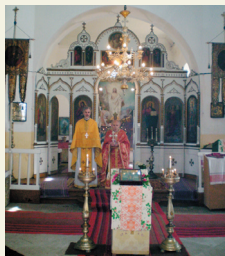
Leisi, Leisi vald, Saaremaa

☎ 5635 0051

Püha Olga kirik ehitati 1873, kirik on paekivist ristikujuline hoone, suure keskkupli ja 4 nurgatorniga.

St Olga Church was built in 1873 as a cross-shaped limestone building with a large central dome and four turrets.

01.05–30.09

☪ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

126

EAÕK Levala Püha Aleksandri kirik, 1927

Orthodox Church of St Alexander Nevsky in Levala

Levala küla, Põide vald, Saaremaa

☎ 5660 6703, 459 4694

Uusim Saaremaale ehitatud õigeuskirik – väikese haritorniga palvela-tüüpi pühakoda.

The newest orthodox church in Saaremaa with a small tower.

01.05–30.09

☪ L/Sa 10
(kuu viimane /
last Su in month)

Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmu ega mingi araks!

Johannese 14:27

EAÕK Lümanda Issandamuutmise kirik, 1870

Orthodox Church of the Transformation of the Lord in Lümanda

Lümanda, Lümanda vald, Saaremaa

☎ 454 5449, 503 3019

Rustikaalne tagasihoidlik pühakoda.

A modest rustic church.

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 9-15
L/Sa 9-18
P/Su 10-16

🕊 P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EAÕK Metsküla Issanda templisseviimise kirik, 1909

Orthodox Church of the Presentation of the Lord into the Temple in Metsküla

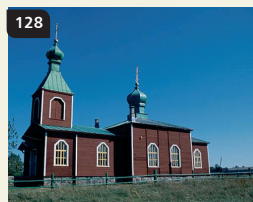
Metsküla, Leisi vald, Saaremaa

☎ 5379 5458, 5660 6703

Ainus palkehitis Saaremaa õigeuskirikute seas. Hoitud ja armas pühakoda.

The only wooden Orthodox church in Saaremaa.

01.05–30.09

🕊 P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EELK Muhu Katariina kirik, XIII/XIV

St Catherine's Lutheran Church in Muhu

Liiva küla, Muhu vald, Saaremaa

☎ 459 8549, 5690 3327

Väga kaunis keskaegne pühakoda restaureerimisjärgses helevälges kuues. Seinamaalid Gotlandi meistreilt, ürgvana hauaplaat sõdalase ja joogisarvega.

A beautiful, bright white, newly restored medieval church. Mural paintings by masters from Gotland. An ancient tombstone depicting a warrior and a drinking horn.

01.06–31.08

🕒 E-P/Mo-Su 10-18
🕊 P/Su 11

130

EAÕK Muhu-Hellamaa Peetruse ja Pauluse kirik, 1866

Orthodox Church of Sts Peter and Paul in Muhu-Hellamaa

Hellamaa küla, Muhu vald, Saaremaa

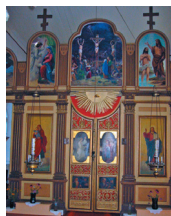
☎ 502 6382, 5614 9461

01.05–30.09

⊕ L/Sa 10 (III)

Astmelise kellatorniga historitsistlik saalkirik.

A neo-Historical church with gradual bell-tower.

131

EAÕK Muhu-Rinsi Neitsi Maria Kaasani pühakuju kirik, 1873

Orthodox Church of the Kazan Icon of the Mother of God in Muhu-Rinsi

Rinsi küla, Muhu vald, Saaremaa

☎ 459 8153, 5348 8189

01.05–30.09

⊕ L/Sa 10 (I)

Kirikus leidub muhulase Hermann Aava, hilisema Soome õigeuskiriku peapiiskopi maalitud ikoone.

Icons by a local Hermann Aava, a later Archbishop of Finnish Orthodox Church.

132

EAÕK Piila Peaingel Miikaeli kirik, 1873

Orthodox Church of Archangel Michael in Piila

Piila küla, Kaarma vald, Saaremaa

☎ 459 0296, 5635 0051

01.05–30.09

⊕ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

Peaingel Miikaeli kirik ehitati 1873. On paekivist seinetega ristikujuline hoone, keskkupli ja 4 nurgatorniga. Ikonostaas pärineb aastast 1852.

Archangel Michael Church was built in 1873. It is a cross-shaped building with limestone walls, a central dome and four turrets. The iconostasis was constructed in 1852.

Õnnistatud oled sa linnas
ja õnnistatud oled sa väljal.

5. Moosese 28:3

EAÕK Pärsama Püha Innokenti kirik, 1908

Orthodox Church of St Innokenti in Pärsama

Pärsama küla, Leisi vald, Saaremaa

☎ 5635 0051, 457 3481

Püha Innokenti kirik ehitati 1908. Hoone on ühekorruseline tellistest seintega ning ühe kellatorniga.

St Innokenti Church was built in 1908 as a single-storied building with brick walls and one campanile.

133

01.05–30.09

☪ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

EELK Püha Jakobi kirik, XIII-XVII

St James' Lutheran Church in Püha

Püha küla, Pihntla vald, Saaremaa

☎ 528 7615, 514 8199

Arhailine kindluskirik. Liivi sõja järel taastatud ja tugeva läänetorniga varustatud. Uus tornikiiver 1924 (insener Johannes Leopold Gahlnbäck). Sisustuses talupojaborne altarisein (Gottfried Böhme, 1753), kantsel (1793).

An archaic fortified church. The church was restored and a mighty west tower added after the Livonian War. The new spire from 1924 (engineer Johannes Leopold Gahlnbäck). A robust Baroque reredos (Gottfried Böhme, 1753), pulpit (1793).

134

01.05–31.08

🕒 E-R/Mo-Fr 8-17
P/Su 14-17
☪ P/Su 15

EAÕK Reomäe Apostel Andrease kirik, 1873

Orthodox Church of St Andreas the Apostle in Reomäe

Reo küla, Pihntla vald, Saaremaa

☎ 5399 1224, 508 6266

Apostel Andreasele pühitsetud kirik on paekivist seintega ristkülikukujuline väike viie torniga, keskkupli ja 4 nurgatorniga hoone. Kirik valmis ja pühitseti 20.10.1873. Ikonostaas pärineb aastast 1888.

The church, dedicated to Apostle Andrew, is a small rectangular building with limestone walls and five towers, a central dome, and four turrets. The church was completed and consecrated on 20 October 1873. The iconostasis was constructed in 1888.

135

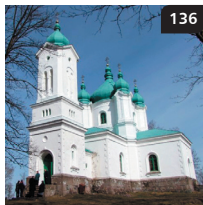

01.05–30.09

☪ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

Õnnistatud oled sa tulles
ja õnnistatud oled sa minnes.

5. Moosese 28:6

136

EAÕK Tornimäe Neitsi Maria Kaitsmise kirik, 1873

Orthodox Church of the Protection of Virgin Mary in Tornimäe

Tornimäe, Põide vald, Saaremaa

☎ 5635 0051, 5832 6905

01.05–01.09

🕒 T-L/Tu-Sa 11-18
P/Su 9-18

🕊 P/Su 10 (I,III)

Suurejooneline viie kuppeltorniga jumalakoda kõrgel kaldapealsel (Riia arhitekt Heinrich Scheel), muistse asulakoha ja sadama lähedal.

This expansive church with five dome towers situates in high levee (architect Heinrich Scheel is from Riga), near to harbor and ancient settlement place.

137

EELK Valjala Martini kirik, XIII-XIV

St Martin's Lutheran Church in Valjala

Valjala, Saaremaa

☎ 5568 0428, 454 9543

01.06–31.08

🕒 T-P/Tu-Su 9.30-18

🕊 P/Su 11

Vanim Eesti keskaegsete maakirikute seas. Ümarkaarne lääneportaal ja suur kaunis ristimiskivi romaani stiilis, ka seinamaalingud pärinevad kiriku algaastaist. Madalasse XVII sajandil juurdeehitatud torni on sissemüüritud igivanaade trapetsiaalsete hauaplaatide katkeid.

The oldest medieval country church in Estonia. A Romanesque west portal with a round arch and a heavy baptismal font. Mural decorations from the early years of the church. Pieces of ancient trapezium-shaped tomb stones in the tower wall (XVII).

138

EAÕK Ööriku Püha Kolmainu kirik, 1873

Orthodox Church of the Holy Trinity in Ööriku

Ööriku küla, Orissaare vald, Saaremaa

☎ 5660 6703, 453 3743

01.05–30.09

🕒 L/Sa 10 (II)

Historitsistlik krohvitud seinte ja viie kupliga kivi-kirik; kellatorn 1900.

A neo-Historical stone church with plastered walls and five cupolas; bell-tower from 1900.

EKBKL Kärkla baptistikogudus palvemaja, 1895

Kärkla Baptist Church

Kabeli 3, Kärkla

☎ 5662 6836, 506 8398

1949. aastal koguduselt võõrandatud, nüüdseks väarikalt taastatud ja 2007. augustis taasavatud ajalooline palvemaja.

The congregation was dispossessed of the historical prayer house in 1949, which has now been beautifully restored and was reopened in August 2007.

139

01.05–30.09

🕒 E/Mo 17.45–20
P/Su 10.30–13

⚓ P/Su 11

🕒 E/Mo 18

EELK Kärkla Püha Ristija Johannese kirik, 1863

St John the Baptist Lutheran Church in Kärkla

Posti 2, Kärkla

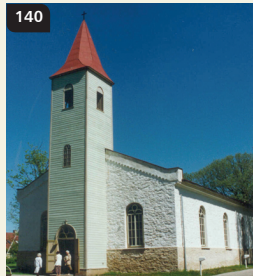
☎ 5621 0324, 463 1639

Kalevivabriku tööliste lihtne kivikirik paigas, kus enne oli seisnud puukabel. Puust kellatorn 1929. Altarimaal "Kristus ristil" (1889).

A simple stone church built at the place of a wooden chapel for cloth mill workers. The wooden tower was added in 1929. The altar painting "Christ on the Cross" dates from 1889.

140

01.06–31.08

🕒 E-L/Mo-Sa 12-15
P/Su 9-15

⚓ P/Su 10

🕒 L/Sa 18

EELK Kassari kabel, 1801

Kassari Lutheran Chapel

Kassari küla, Käina vald, Hiiumaa

☎ 5305 1858

Rookatusega arhailine kivikabel. Kabeliaeda maetud Kassari mõisa kutsar Tamme Villem, kelle näo järgi maalis kunstnik Köler oma kuulsa "Kutsuva Kristuse".

An archaic stone chapel with a thatched roof. Kassari manor coachman Tamme Villem – the model for the painting "The Inviting Christ" by Johann Köler (see Charles XI Church in Tallinn) – is buried in the graveyard.

141

15.06–31.08

🕒 R,L/Fr,Sa 11-16

⚓ P/Su 12

(1 kord kuus /
once a month)

142

EAÕK Malvaste Prohvet Eelija kabel, 1906 Orthodox Chapel of Prophet Elijah in Malvaste

Malvaste küla, Kõrgessaare vald, Hiiumaa

☎ 509 0251

Kabel on Eestis ainulaadne. Ehitatud aastal 1906, Malvaste surnuaiale püstitati puidust vaatamisväärsus 1925. Väike ristpalkhoone. Kellatorn kaetud laastkatusega. Kabeliosa katus on kaetud õlgedega. Plaanilahendus lihtne, üheruumiline.

A unique chapel in Estonia. It was built in 1906 and relocated to Malvaste cemetery in 1925. A small joist building. The bell tower has a tented chip roof. The roof of the chapel section is covered with straws. Simple, one-room layout.

01.05–30.09

⊕ P/Su 10
(1 kord kuus /
once a month)

143

EEVK Pühalepa palvemaja, XIX Prayer House of the Moravian Brothers in Pühalepa

Pühalepa, Pühalepa vald, Hiiumaa

☎ 5649 0254

Hoolega hoitud arhailine lihtsa sisustusega avar palvemaja.

This archaic and roomy prayer house has been gingerly taken care of.

01.05–30.09

⊕ T/Tu 18 (III)

144

EELK Reigi Jeesuse kirik, 1802 Lutheran Church of Jesus in Reigi

Pihla küla, Kõrgessaare vald, Hiiumaa

☎ 5621 0324, 5662 5262

Mõisahärra von Ungern-Sternbergi poolt poja mälestuseks ehitatud kirik. XVI-XVII sajandi maalid ja reljefid mäletavad hiurootslasi ning pärinevad varasemast puukabelist. Siinse paiga lugu on köitnud kirjanik Aino Kallast, helilooja Eduard Tubinat ja mitmeid filmiloojaid.

A church built by manor lord von Ungern-Sternberg in honour of his son. 16th-17th century paintings and reliefs from older wooden chapel remember the Swedes who lived in Hiiumaa. The place has inspired a writer Aino Kallas, a composer Eduard Tubin as well as many film directors.

01.06–31.08

⌚ E-P/Mo-Su 12-17

⊕ P/Su 12 (II,IV)

AKEL Tartu adventkirik, 1929**Tartu Adventist Church**

Lille 18, Tartu

☎ 554 5427

Funktsionalistlikus arhitektuuristiilis kahekorruseline hoone (arhitekt Arnold Matteus) kirikusaali ja eluruumi-dega, sakraalhoonena taaskasutusel alates 1990.

A two-storeyed functionalist building (architect Arnold Matteus) with a church hall and living quarters. Again in use as a church from 1990.

145

01.05–30.09

🕒 E/Mo 14-15

L/Sa 9-13,
17.30-19.30

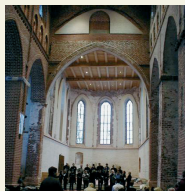
🕊 L/Sa 10, 18

EELK Tartu Jaani kirik, XIV**St John's Lutheran Church in Tartu**

Jaani 5, Tartu

☎ 744 2229

II maailmasõjas purustatud, pikaajase taastamistöö järel 2005 taaspühitsetud sadade keskaegsete terrakotaskulptuuridega kaunistatud pühakoda – ainulaadne mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopas.

Destroyed in World War II and reconsecrated in 2005 after a lengthy period of restoration, this church has several hundreds of terracotta figures, which are unique not only in Estonia, but in the whole of Europe.

146

01.05–30.09

🕒 T-L/Tu-Sa 10-18

P/Su 10-12.30

🕊 P/Su 11

🕒 T/Tu 12.15

R/Fr 8, 12.15

EELK Tartu Maarja kirik, 1842**Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Tartu**

Pepleri 1; kogudusemaja: Õpetaja 5, Tartu

☎ 734 1111, 5649 4768

Tartu-Maarja kihelkonna klassitsistlik jumalakoda muudeti sõjapõlengu järel pooleks sajandiks põllumajandusakadeemia võimlaks. 2009. aastast on kirik jälle koguduse kasutada, kuid hoone pühakojaks ennistamiseni käib koguduse igapäevane tegevus 1936. aastal leerimajaks ehitatud kogudusemajas (arhitekt Nikolai Kusmin).

Tartu Mary's civil parish's is an example of Classicism architecture (1842). It was changed into a gym of an academy of agriculture for a half of century after fire of war. Congregation can use the church building again from the year 2009. Until the building is restored back into church, the congregation operates in the congregation house (built in 1936 as a confirmation house).

147

Kirik enne 2. maailmasõda / The Church before the Second World War

01.06–31.08

🕒 P/Su 11-14

🕊 P/Su 12, 17
(I, ger)

🕒 T/Tu 9.30

01.05–30.09

🕒 T/Tu 18-20
P/Su 10-14

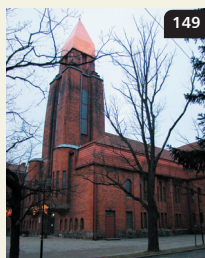
🕊️ P/Su 11

EKNK Tartu Maranata nelipühi koguduse hoone

Maranatha Pentecostal Church in Tartu

Teguri 17, Tartu

☎️ 5663 3285

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 10-17
L/Sa 10-14
P/Su 9-13

🕊️ P/Su 10

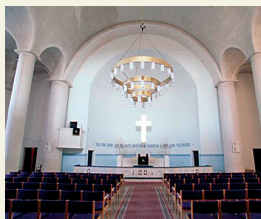
EELK Tartu Pauluse kirik, 1917

St Paul's Lutheran Church in Tartu

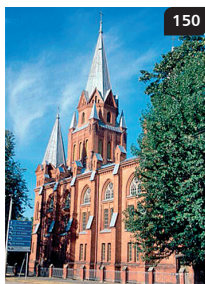
Riia 27, Tartu

☎️ 742 0258

Silmapaistvaim XX sajandi sakraalehtis Eestis. Ainulaadse siluuetiga suur ja kaunis juugendkirik (arhitekt Eliel Saarinen) koos tiibhoonega on sõjapurustuste järel osaliselt taastatud. Kristliku kirjanduse ja sümbolika kauplus.

The most prominent 20th century church in Estonia. This beautiful and unique Art Nouveau church with an annexe (architect Eliel Saarinen) has partially been restored after the war. It houses a Christian bookshop.

01.06–31.08

🕒 E-L/Mo-Sa 10-15
P/Su 9.30-15

🕊️ P/Su 10

EELK Tartu Peetri kirik, 1884

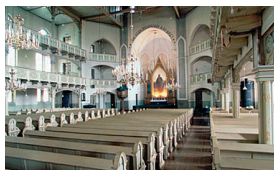
St Peter's Lutheran Church in Tartu

Narva mnt 104, Tartu

☎️ 733 3261, 5394 5771

Uhke, omamoodi tartulik ja stiilne pseudogooti telliskirik (arhitektid Viktor Johann Gottlieb Schröter, Georg Hellat) Emajõe ürgoruveerel. Kahekordsete külgrõududega kirikusaal 3000 kirikulisele. Meistrikäega maalitud altariaal "Kutsuv Kristus" (Johann Köler, 1897).

A pseudo-Gothic brick church (architects Viktor Johann Gottlieb Schröter and Georg Hellat) at the edge of the

ancient valley of the Emajõgi river. Two-storey galleries and the nave seat 3000 people. A large altar painting "The Inviting Christ" (Johann Köler, 1897).

EMK Tartu Püha Luuka kirik, 2002

St Luke's Methodist Church in Tartu

Vallikraavi 16a, Tartu

☎ 740 7950, 518 6274

Nüüdisaegne sakraalhoone (arhitekt Indrek Allmann) Toomemäe piirkonnas, krundil, mis kunagi kuulus kuulsale kirurgiaprofessorile Zoege von Manteuffelile. Hinnatud Tartu 2002 parimaks uusehituseks.

A modern church (architect Indrek Allmann) close to Toomemägi in the heart of the city on a plot that once belonged to the well-known professor of surgery Zoege von Manteuffel. Awarded in 2002 as the best new building in Tartu.

01.05–01.09

🕒 T,N/Tu,Th 14-17
K/We 13-19
P/Su 10-15

⚓ P/Su 11

🕉 K/We 18

RKK Tartu Pühima Neitsi Maarja Pärispatuta Saamise kirik, 1899

Roman-Catholic Church of Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary

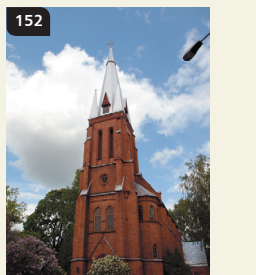
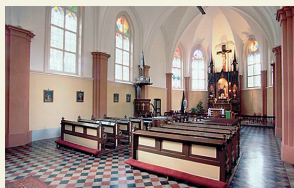
Veski 1a, Tartu

☎ 742 2735, 554 1162

Roomakatoliku koguduse gootilik punastest tellistest pühakoda (arhitekt Wilhelm Schilling), kõrgete võlvide ja imekauni altariga. Altarimaal "Neitsi Maarja Jeesuslapsesega" (Ernst Friedrich von Liphardt, 1905).

A beautifully proportioned neo-Historical red-brick Roman Catholic church (architect Wilhelm Schilling) with high vaults and a wonderful altar. Altar painting "Virgin Mary with Jesus" (Ernst Friedrich von Liphardt, 1905).

01.05–30.09

🕒 E,T/Mo,Tu 17-20
K-R/We-Fr
9-11, 17-20
L/Sa 9-10,18-19
P/Su 9-14

⚓ E,K,N,R/
Mo,We,Th,Fr 18
L/Sa 8.30
P/Su 12, 19 (eng)

🕉 N/Th 17.15
R/Fr 18.40

I am with you always, to the very end of the age.

Matthew 28:20

153

01.06–31.08

 K-L/We-Sa 11-16
P/Su 10-16

P/Su 11

EELK Elva kirik, 1920**Elva Lutheran Church**

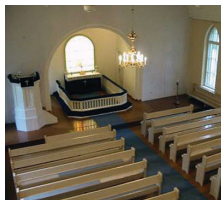
Pargi 8, Elva, Tartumaa

503 1474, 730 3705

Historitsistlik punastest tellistest kirik (arhitekt Arved Eichorn) on esimene Eesti Vabariigis ehitatud uus juma-lakoda. Läbi teravkaarse, taaveti tähega kaunistatud portaali jõuab siseneja moodsas laadis lihtsasse kiriku-ruumi.

This historicist redbrick church (architect Arved Eichorn) is the first church built in the Republic of Estonia. The pointed portal, decorated with the Star of David, is an entrance to a simple but modern church hall.

154

01.05–30.09

P/Su 9-12

P/Su 10 (rus)

EVKL Kallaste vanausuliste palvemaja, XIX**Old Believers' Church in Kallaste**

Kiriku 14, Kallaste, Tartumaa

745 2256

Puidust palvemaja Peipsi-äärses väikelinnas. 1913 juurde-ehitatud kellatorn, ikoonid enamjaolt XX sajandist.

A wooden church at the lake Peipsi. The bell-tower was built in 1913, the icons are mainly from the 20th century.

155

01.05–30.09

P/Su 10-12.15

P/Su 11

EELK Kambja kirik, XV–XX**Kambja Lutheran Church**

Kambja, Tartumaa

5399 6180

Lõuna-Eesti suurim maakirik. Pseudogooti uuskujundus 1874, uus kõrge torn 1937 (arhitekt Arnold Matteus). Oli peale sõda 45 aastat varemeis. Kaunilt üles ehitatud ja taaspühitsetud kirikul on olnud tähtis koht Eesti kultuuri-loos. Kiriku juures kasvab Rootsi kroonprintsipi poolt 1932 istutatud tamm.

The biggest country church in South Estonia. The new pseudo-gothic design dates from 1874, the new tall tower from 1937 (architect Arnold Matteus). The church was a ruin for 45 years after the war. Now beautifully rebuilt and reconsecrated, it has had an important role in Estonian cultural history. An oak next to the church was planted by the crown prince of Sweden in 1932.

EVKL Kasepää vanausuliste palvemaja Old Believers' Church in Kasepää

Kasepää küla, Peipsiääre vald, Tartumaa

☎ 5395 3701

Peipsiäärses Kasepää külas on vene vanausuliste palvela pidevalt tegutsenud alates XVIII sajandist.

The Old Believers' chapel in the village of Kasepää at Lake Peipsi has been continually in use since the 18th century.

01.05–30.09

🕒 P/Su 9-12

🛖 P/Su 10 (rus)

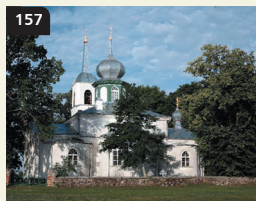
MPEÕK Nina Jumalaema Kaitsmise kirik, 1828

Orthodox Church of the Protection of the Mother of God in Nina

Nina küla, Alatskivi vald, Tartumaa

Hilisklassistsistik, historitsismi sugemetega pühakoda. Ladina risti kujulise põhiplaaniga, kellatorni ning kesk-kupliga valgeks krohvitud telliskivihoone. Torne kokku 4. Fassaad lihtne ja liigendamata, aknad kaarsillutisega, peauks tahveldisega. Rokokoo stiilis ikonostaas on pärit Daugavpils kirikust XVII sajandi teisest poolest. Põhja- ja lõunaküljes XIX sajandi teise poole ja XX sajandi alguse väikesed ikonostaasid.

Late-classicist church with historicist elements. The white brick building has a Latin cross layout, a bell tower and a central dome. Four towers. Simple and undivided façade, arched lintel windows, panelled main door. The Rococo style iconostasis was brought here from the church of Daugavpils in the second half of the 17th century. There are small iconostases from the second half of 19th century and the beginning of the 20th century on the northern and southern sides.

01.05–01.09

🕒 P/Su 8-11

🛖 P/Su 9 (rus)

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kirik, XIII St Lawrence Lutheran Church in Nõo

Tartu mnt 2, Nõo, Tartumaa

☎ 5661 1443, 745 5195

Ainus ehedalt keskaegsete müüride ja võlvidega maakirik Lõuna-Eestis. Puidust haritorn 1819. XIX saj lõpuks stiilne pseudogooti sisustus. Altarimaal "Kristus ristil" (Tõnis Grenzstein, 1895), neli apostlikuju (Jaan Koort, 1910).

The only country church in Southern Estonia with original medieval walls and vaults. A wooden flche from 1819. The stylish pseudo-Gothic interior dates from the end of the 19th century. Altar painting "Christ on the Cross" (Tõnis Grenzstein, 1895), four sculptures of the apostles (Jaan Koort, 1910).

03.07–01.09

🕒 T-R/Tu-Fr 10-15
L/Sa 11-15

P/Su 10.30-12.30

🛖 P/Su 11

159

01.06–31.08

🕒 K-L/We-Sa 12-17
P/Su 10-17

🕊️ P/Su 11

EELK Rõngu Mihkli kirik, XIV-XIX, 1901

St Michael's Lutheran Church in Rõngu

Viljandi mnt 1, Rõngu, Tartumaa

☎️ 524 0241, 5663 3760

Kõrge torniga suurejooneline pseudogooti jumalakoda teede ristumiskohas (ehitusmeister Johann Gottfried Mühlenhausen, 1863). Keskaegsed müürid säilitanud kirik ehitati Rudolf Moritz von Engelhardti projekti alusel XIX ja XX sajandi vahetusel oluliselt ümber. Samalt arhitektilt ka stiiliterviklik sisekujundus.

A magnificent pseudo-Gothic church with a tall tower standing at the crossroads (building master Johann Gottfried Mühlenhausen, 1863). The church that has retained its medieval walls was significantly rebuilt according to the project of Rudolf Moritz von Engelhardt at the turn of the 19th and 20th centuries. The interior, consistent in style, has also been designed by the same architect.

160

01.05–30.09

🕒 P/Su 9-12

🕊️ P/Su 10 (rus)

EVKL Suur-Kolkja vanausuliste palvemaja

Suur-Kolkja Old Believers' Church

Kolkja küla, Peipsiääre vald, Tartumaa

☎️ 745 3495

Peipsiäärne vanausuliste paarikümne aasta eest põlemise läbi kannatanud palvela, mille ilu kogudus on püüdnud taastada ja hoolega hoiab.

This Old Believers' chapel at Lake Peipsi was damaged by fire about 20 years ago. Its congregation has put much effort into restoring it.

161

01.05–30.09

🕒 P/Su 9-12

🕊️ P/Su 10 (rus)

EVKL Varnja vanausuliste palvemaja, 1903

Old Believers' Church in Varnja

Varnja, Tartumaa

☎️ 745 2911

Koguduse oma kulu ja jõududega ehitatud suur kaunis kivist palvemaja otse Peipsi kaldal. Enamus ikoone pärineb XX sajandi algusest.

A big beautiful church at the lake Peipsi, built with the congregation's own resources. The majority of the icons originate from the early 20th century.

EELK Kursi Maarja-Eliisabeti kirik, 1648, 1872

St Mary the Virgin and St Elizabeth`s Lutheran Church in Kursi

Kursi küla, Puurmani vald, Jõgevamaa

☎ 5649 5407

Barokkarhitektuur kooskõlas pseudogootikaga (ümberehitus: Johann Gottfried Mühlhausen). 12 väikest nooljat ehistorni tähistavad sümbolsest Kristuse 12 apostlit. Kirikumõis kui ajalooline kihelkonnakeskus. Pastoraadis (1817) muuseum.

This church combines Baroque architecture with the pseudo-Gothic (rebuilt by Johann Gottfried Mühlhausen). 12 small slender pinnacles symbolising the 12 apostles of Christ. The rectory has served as a historical centre of the parish. Museum in the old vicarage (1817).

01.05–30.09

🕒 E-P/Mo-Su 10-22

🕒 P/Su 12

Kihelkonnamuuseum avatud / Museum open E-P/Mo-Su 10-17

MPEÕK Mustvee Püha piiskop Nikolause kirik, 1864

Orthodox Church of St Nicholas in Mustvee

Tartu 14, Mustvee, Jõgevamaa

☎ 5366 9372

Historitsistlik õigeusu kirikuhoone (arhitekt A. Edelson). Interjööris ornamentaalsed seinamaalingud (XIX) ning rohkesti ikoone.

A neo-Historic orthodox church (architect A. Edelson). Ornamental mural paintings (XIX), many icons.

01.05–30.09

🕒 L/Sa 16-19.30

P/Su 9-13

🕒 L/Sa 17 (rus)

P/Su 9 (rus)

EELK Palamuse Püha Bartholomeuse kirik, XIII-XIV, XVIII

St Bartholomew's Lutheran Church in Palamuse

Köstri allée 2, Palamuse, Jõgevamaa

☎ 522 6824, 514 8723

Kirik, kool ja pastoraat – elav mälestus Oskar Lutsu Paunverest. Põhja-Tartumaa vanimaid keskaegseid kirikuid, renoveeritud ja XVII sajandil hävinud võlvid taastatud 1929 (arhitekt Ernst Kühnert). Baroksed altarisain ja kantsel (1696), hauaplaadid keskajast, aknavitraažid (2001).

The church, school and vicarage form an ensemble in the middle of the writer Oskar Luts' Paunvere. One of the oldest medieval churches in Tartumaa. The vaults were reconstructed in 1929 (architect Ernst Kühnert). Baroque reredos and pulpit with several carvings (1696), two medieval tombstones, stained glass windows (2001).

01.05–30.09

🕒 E-R/Mo-Fr 10-16.45

L/Sa 10-17

P/Su 10.30-17

🕒 P/Su 11

165

AKEL Põltsamaa adventkoguduse palvemaja

Põltsamaa Adventist Church

Kreutzwaldi 1, Põltsamaa, Jõgevamaa

☎ 5649 9006, 776 9928

01.05–30.09

🕒 R/Fr 18.45–20.30
L/Sa 9.45–13

⚓ L/Sa 10

🕒 R/Fr 20

Endine elumaja on adventkoguduse palvemajana kasutusel alates 1952. aastast.

This former dwelling house has been used as a prayer house since 1952.

166

EKNK Põltsamaa Jordani nelipühi koguduse hoone, 1879

Christian Jordan Pentecostal Church in Põltsamaa

Lossi 2a, Põltsamaa, Jõgevamaa

☎ 5663 3720

01.05–30.09

🕒 K/We 19–21
P/Su 10–14

⚓ P/Su 11

🕒 E/Mo 19 I

Ammustel aegadel Põltsamaa lossi õllekööök, siis veinitööstuse hoone. Jumalakojaks ülendatud 1997.

Used to be a beer house of the Põltsamaa castle, later on a wine cellar of the local wine industry. Consecrated as a church in 1997.

167

EELK Põltsamaa Niguliste kirik, 1633, 1751, 1952

St Nicholas' Lutheran Church in Põltsamaa

Lossi 3, Põltsamaa, Jõgevamaa

☎ 5663 9993, 776 9915

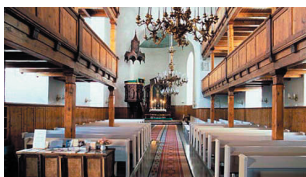
01.06–31.08

🕒 E-L/Mo-Sa 10-15
P/Su 10-13

⚓ P/Su 11

Bastionitorni ja linnusemüüridele ehitatud, poolsada aastat tagasi sõjavaremeist armastuse jõul ja Jumala abiga taastatud kirik. Altar, kantsel, valgustid ja tornikellad (XIX) pärit Tartu Ülikooli kinnipandud kirikust.

The church has been built on the former bastion tower and fortress walls. Damaged in World War II, the church was rebuilt from the ruins by the congregation. The pulpit, altar, several lights and tower bells (XIX century) originate from the former church of the University of Tartu.

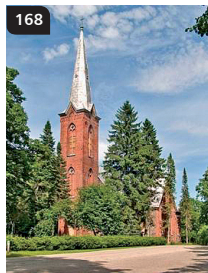

EELK Äksi Andrease kirik, 1730, 1889
St Andreas' Lutheran Church in Äksi

Tabivere, Jõgevamaa
 ☎ 5811 3195, 526 8730

Sihvaka kõrge torniga uusgooti jumalakoda Vooremaa kaunis maastikupildis. Avar stiilne historitsismiajastu interjäär. Pastori ja keelemehe Otto Wilhelm Masingu mälestuskivi kirikumõisas (1989).

A neo-gothic church with a slender steeple fits the picturesque scenery of Vooremaa. The spacious interior dates from the historicist period. A memorial stone to the pastor and linguist Otto Wilhelm Masing at the parsonage (1989).

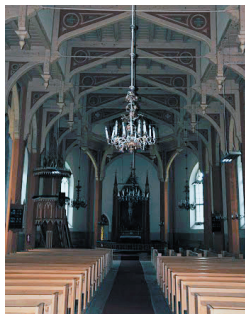

168

01.06–31.08

🕒 K/We 10-16
 P/Su 10-13

🕒 P/Su 11

Inglite arm ja lembus olgu sinuga.
 pühakute arm ja lembus olgu
 sinuga, taeva arm ja lembus olgu
 sinuga, sind valvamas ja hoidmas.
 Sind Jumal kaitsku igal järsakul,
 sind Kristus abistagu igal rajal ja
 Püha Vaim sind täitku igal nõlval.
 nii küngastel kui lagendiku peal.

Keldi palve

169

01.05–30.09

🕒 K/We 18-19.30
L/Sa 9-13

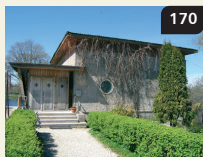
🕊️ K/We 18
L/Sa 10

AKEL Viljandi adventkoguduse palvemaja, 1959

Viljandi Adventist Church

Uku 11a, Viljandi

☎️ 5649 9006, 433 3707

170

EKKBKL Viljandi baptistikoguduse palvemaja, XX

Viljandi Baptist Church

Palvemaja: Uku 10, Kirik: A. Maramaa pst 1a,
Viljandi ☎️ 434 3229, 553 4536

01.05–30.09

🕒 T/Tu 19-20
K,R/We,Fr 18-20
P/Su 9-12

🕊️ P/Su 10

🕒 K/We 19

Vahetult pärast valmimist 1960 koguduselt võõrandatud pühakoda, kus kuni 1997 asus linna lastepolikliinik. Taaspühitsetud 1998. Moodne sisekujundus (Aate-Heli Õun), suur gobeläänvaip (Marian Kallas). Alates 1993 ehitab kogudus ka uut kirikut.

Built in 1960, the church was turned into childrens' medical centre.

Reconsecrated in 1998.

Modern interior (Aate-Heli Õun), big gobelain-carpet (Marian Kallas).

Construction works for the congregation's new church started in 1993.

171

EELK Viljandi Jaani kirik, XV-XVIII

St John's Lutheran Church in Viljandi

Pikk 6, Viljandi

☎️ 433 3000, 5341 3394

15.05–15.09

🕒 E-L/Mo-Sa 10-17
P/Su 9-17

🕊️ P/Su 10

🕒 T/Tu 12

Keskaegne frantsisklaste kloostrikirik, XV sajandist linna-rahva pühakoda. Uusbarokne tornikiiver 1815. Kirik võeti koguduselt nõukogude aja algul ja kasutati mööblilaona. Renoveeritud ja taaspühitsetud 1992, tänapäevaseks sisustatud kirik-kogudusekeskus. Värvikirkad vitraažid (kunstnik Renee Aua), vaibad "Taevaredel" ja "Ristivaip" (kunstnik Anu Raud).

This medieval Franciscan abbey has been a church for the townspeople from the 15th century. The neo-baroque steeple dates from 1815. The congregation was dispossessed of the church at the beginning of the Soviet period and used as a warehouse for furniture. Restored and reconsecrated in 1992, the church and congregation centre has a modern interior. Colourful stained glass (author Renee Aua), tapestries "Jacob's Ladder" and "Cross carpet" (author Anu Raud).

EELK Viljandi Pauluse kirik, 1866

St Paul's Lutheran Church in Viljandi

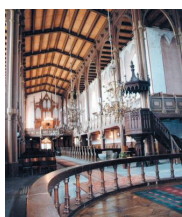
Kiriku 3, Viljandi

☎ 433 4368, 521 2518

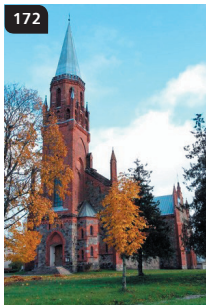
Kõrge punastest tellistest pseudogooti kirik stiilse interjööriga. Altarimaal "Kristus ristil" (Carl Andrea, 1866) pärineb Dresdenist, vastselt restaureeritud tohutu suur kroonlühter Nürnbergist (XIX). Eesti suurim mehhaanilise traktuuriga orel (Guido Knauf, 1866), parvlaeval "Estonia" hukkunute mälestuskivi (Peeter Leinbock, 1994). Vaimuliku ja riigimehe Jaan Lattiku muuseumituba.

A tall redbrick church with a pseudo-gothic interior. Altarpiece "Christ on the cross" (Carl Andrea, 1866) comes

from Dresden, the newly restored huge chandelier from Nuremberg (XIX). Estonia's biggest mechanical tracker action organ (Guido Knauf, 1866), a memorial stone to those perished in the shipwreck of the ferry "Estonia" (Peeter Leinbock, 1994). A one-room museum dedicated to the pastor and politician Jaan Lattik.

172

01.06–31.08

🕒 T-R/Tu-Fr 10-15
P/Su 10.30-13

⚓ P/Su 11

🕉 K/We 12

EKNK Abja-Paluoja nelipühi koguduse hoone, 1897

Abja-Paluoja Pentecostal Church

Jaama 15, Abja-Paluoja, Viljandimaa

☎ 5668 6312, 5615 0867

Jumalakoda endises raudteejaama hoones, kustkaudu kunagi algas Mulgimaa inimeste vaevatee Siberisse.

A church in a former train station where once began the deportation of people from Mulgimaa to Siberia.

173

01.05–30.09

🕒 T/Tu 17.45-19
L/Sa 11.30-20

⚓ L/Sa 12, 12 (rus)

EELK Kolga-Jaani Johannese kirik, XIV, 1875

St John's Lutheran Church in Kolga-Jaani

W. Reimani 3, Kolga-Jaani, Viljandimaa

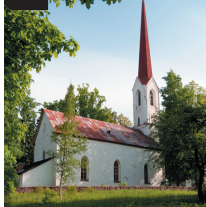
☎ 5384 4456, 432 8145

Väike kaunis kirik keskaegsete müüride ja pseudogooti läänetorniga. Altarivitraaž "Tulge minu juurde" (Ernst Tode, 1903). Vääririnnatisel Vana Testamendi ainelised maalid (J. C. Kuhle, 1771) ja modernsed apostlid (Jüri Kask, 2003). Pastoraadis Willem Reimani mälestustuba.

A medieval church with thick walls and a pseudo-Gothic West tower. The altar painting "Come to me" made of stained glass (Ernst Tode, 1903). The gallery balustrade decorated with Old Testament paintings (J. C. Kuhle, 1771) and modern apostles (Jüri Kask, 2003). A memorial room of Willem Reiman in the vicarage.

174

01.06–31.08

🕒 T,K,R,L/
Tu,We,Fr,Sa
12-18.45
N/Th 10-18.45
P/Su 11-18.45

⚓ P/Su 14

175

EELK Kõpu Peetri kirik, 1825, 1906**St Peter's Lutheran Church in Kõpu**

Pärnu mnt 1, Kõpu, Viljandimaa

☎ 5348 5573

Väheldane klassitsistlik tellispõrandaga kirik tugeva historitsistliku torniga. Harvaesineva süžeeaga altarimaali "Laske lapsukesed minu juurde tulla" autoriks võib olla Friedrich Ludwig von Maydell (XIX).

A smallish classicist church with a brick floor and a historicist tower. The author of the rare-themed altarpiece "Let the children come to me" might be Friedrich Ludwig von Maydell (XIX).

01.06–01.09

🕒 T-L/Tu-Sa 12-17
P/Su 11-17

🕊 P/Su 11 (II,IV)

176

EELK Paistu Maarja kirik, XIII, 1876**Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Paistu**

Paistu, Viljandimaa

☎ 439 3116

Rahvajutu järgi sai kirik nime sellest, et hoone kaugele ära paistis. Omaaegseist tihedaist kultuurisidemeist Liivimaa pealinna Riiaga tunnistavad sihvakas läänetorn (arhitekt Matthias von Holst, 1866), altarimaal „Kristus ristil“ (Johann Karl Ludwig Madaus, 1853) ja koori keskaegsete võlvide uusaegne maaling (1903).

According to a folk tale, the church got its name because it was visible from afar. The slender Western spire (architect Matthias von Holst, 1866), the altar painting "Christ on the Cross" (Johann Karl Ludwig Madaus, 1853) and the modern painting (1903) on the medieval vaults of the choir bear witness to former close cultural relationships with Riga, the capital of Livonia.

01.05–30.09

🕒 T,N,R,P/
Tu,Th,Fr,Su 12-18

🕊 P/Su 9

177

EELK Pilistvere Andrease kirik, XIII-XVII**St Andrew's Lutheran Church in Pilistvere**

Pilistvere, Viljandimaa

☎ 553 2789, 437 8561

Tugevate müüridega, sihvaka torniga ja kahe roosaknaga iidne süda-Eesti kirik. Keerdsammaste ja nikerdkujudega barokne kantsel (Tartu meister Thomas Öhmann, 1686), baltisaksa kunstniku Sally von Kugelgeni altarimaal "Kristus ristil" (1901).

Old church in the heart of Estonia, sporting strong walls, slender tower and two rose-windows. Baroque pulpit with spiral pillars and carved statues (Thomas Öhman, 1686), altarpiece "Christ on the Cross" (1901) by Balto-Germanic artist Sally von Kugelgen.

01.05–30.09

🕒 L,P/Sa,Su 11-16

🕊 P/Su 13

EELK Suure-Jaani Johannese kirik, XIII/XIV

St John the Baptist Lutheran Church in Suure-Jaani

Järve 4, Suure-Jaani, Viljandimaa

☎ 520 0353, 437 1128

Kesk-Eesti vanimaid kirikuid keskajast. Pseudogooti interjäär (XIX). Kooriruumis kindral Ferseni marmorist hauamonument (1800). Pesukurikaga ratasrist Ratesepa Anne haualt (1598). Kalmistul maalikunstnik Johann Köleri ning heliloojate Kappide ja Mart Saare hauad.

One of the oldest medieval churches in Central Estonia with a pseudo-Gothic interior (XIX). A tomb monument (1800) to General Fersen in the choir. A wheel cross with clothes batlet from the grave of Ratesepa Anne (1598). Painter Johann Köler and the composers Kapp and composer Mart Saar are buried in the graveyard.

178

06.06–26.08

🕒 K-L/We-Sa 12-18
P/Su 10.30-18

🕊 P/Su 11

🕒 K/We 20

EELK Tarvastu Peetri kirik, XIV-1893

St Peter's Lutheran Church in Tarvastu

Tarvastu kirikla, Mustla, Viljandimaa

☎ 528 8204, 436 6591

Võimsa torniga, pärast tulekahju pseudogooti stiilis üles ehitatud (meister Gustav Beermann) kirikus on ajastutruu sisustus, säravvalge marmoraltar ning suured puidust nikerdatud naivistlikud inglid retaabli kohal. Harukordne võimalus seista silmitsi tulekahju üle elanud tohutu vaskse tornikukega (1771). Ka Dresdeni kunstnik Theodor Thieme altarimaal "Kristus ristil" (1859) kuulub kiriku ümberehituse-eelsesesse aega.

The church rebuilt by Gustav Beermann in pseudo-Gothic style after the fire features an imposing tower, historic interior, a brilliant white marble altar and big carved wooden angels upon the retable. Rare opportunity to face the massive copper tower cock

179

08.06–30.09

🕒 N-L/Th-Sa 12-18
P/Su 11-18

🕊 P/Su 11

AKEL Valga adventkirik

Valga Adventist Church

Aia 11, Valga

☎ 766 9811

180

01.05–30.09

🕒 K/We 16-18.30
R/Fr 17.30-20

L/Sa 9.30-13

🕊 L/Sa 11

🕒 R/Fr 18

181

EELK Valga Jaani kirik, 1816

St John's Lutheran Church in Valga

Kesk 23, Valga

☎ 5691 4861, 503 1474

01.06–31.08

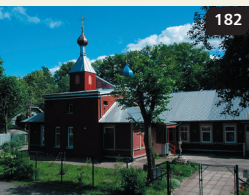
🕒 N,R,Th,Fr 12-16
L/Sa 11-16

P/Su 9.30-12

🕊 P/Su 10

Barokilt varaklassitsismile üleminekuaja valguskülane ovaalse põhiplaaniga saalkirik (arhitekt Christian Haberland) Valga linnasüdames. Interjööris domineerib kõrge varaklassitsistlik altarsein maalidega. Haruldane on Friedrich Ladegasti orel (1867).

A luminous early-classicist church with one nave laid out in an oval shape (architect Christian Haberland) in the centre of Valga. The interior is dominated by a tall early-classicist reredos with paintings. A rare Friedrich Ladegast's organ (1867).

182

MPEÕK Valga Jumalaema Vladimiri pühakuju kirik, 2001

Orthodox Church of the Vladimir Icon of the Mother of God in Valga

Tehnika 7, Valga

☎ 5382 2213

01.05–30.09

🕒 K/We 17-17.45
L/Sa 17-19.30

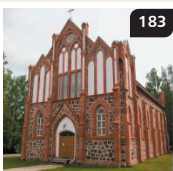
P/Su 8-11.30

🕊 L/Sa 17 (rus)
P/Su 8

🕊 K/We 17 (rus)

Raudteelaste klubist kirikuks ümberehitatud hoone. Altar õnnistatud Tartu preestermärter Issidorile. Kirikus kaks altarit, peaaltar pühitseti Jumalaema Vladimiri ikoonile.

Rebuilt as a church from a railway workers' club. The altar is dedicated to priest-martyr Isidore of Tartu. The church has two altars; the main altar was dedicated to the icon of the Vladimir Mother of God.

183

RKK Valga Pühavaimu kirik, 1907

Roman Catholic Church of the Holy Spirit in Valga

Maleva 8, Valga

☎ 730 3713, 5382 4561

01.05–30.09

🕒 E/Mo 9.30-11
T-L/Tu-Sa
7.30-9.15
P/Su 9-14🕊 E/Mo 10
T-N/Tu-Th 8
R,L/Fr,Sa
8 v.a (I), 10 (I)
P/Su 10 (rus),
12.30

Pseudogooti stiilis maakivikirik kaunilt kaarpitsilise fassaadiga. Sõja järel koguduseta jäänud ja teotatud kirikuhoone on pühakojana taastumas ning ilmestab peagi taas igavavõitu linnapilti.

A pseudo-Gothic style stone church with a beautiful arch-lace facade. Left without congregation after the war and is now being rehabilitated as a church.

EELK Helme palvemaja, 1847**Helme Lutheran Church**

Kalmistu 2, Tõrva, Valgamaa

☎ 524 9654, 763 2291

Helme mõisniku poolt ehitatud vennastekoguduse palvemaja nüüd luterliku koguduse kasutada. Keskaegse Helme Maarja kiriku (XIV) varemed.

This chapel, built by the lord of Helme manor for the Moravian Brethren is now used by the Lutheran church. Ruins of the medieval Church of Blessed Virgin Mary (XIV).

01.05–30.09

🕒 T-R,P/Tu-Fr,Su
10-13

🕊 P/Su 11

EELK Otepää Maarja kirik, 1860, 1890**St Mary's Lutheran Church in Otepää**

Kirikumõis, Otepää, Valgamaa

☎ 765 5075, 504 0424

Arhitektuuris uusbaroki ja uusgootika (arhitekt Reinhold Guleke) koosmõju. Altarimaal „Kristus ristil“ (Theodor Alber Sprengel, 1880), Ernst Kessleri orel (1853). Fassaadil EÜS poolt sinimustvalge lipu pühitsemise mälestusreljeefid (Voldemar Mellik, 1934; taastatud 1989). Eesti Lipu muuseum kirikumõisas, Jakob Hurda mälestussammas (Villu Jaanisoo, 1989).

The church architecture unites neo-baroque and neo-gothic styles (architect Reinhold Guleke). Altar painting “Christ on the cross” (Theodor Alber Sprengel, 1880), organ by Ernst Kessler (1853). Memorial reliefs on the facade commemorating the consecration of the blue-black-white flag by the Estonian Students Society (Voldemar Mellik, 1934; restored 1989). Estonian Flag Museum in the parsonage. Monument to Jakob Hurt (Villu Jaanisoo, 1989).

15.05–15.09

🕒 T-L/Tu-Sa 10-17

🕊 P/Su 11

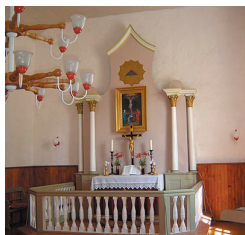
EELK Taagepera Jaani kirik, 1674**Taagepera St John's Lutheran Church in Ala**

Ala, Valgamaa

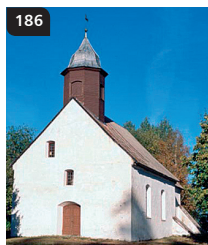
☎ 5695 6779, 5666 2356

Taagepera mõisnike von Stackelbergide eestvõttel ehitatud väike kivist kirik puidust haritorniga. Kalmistul esimese eesti soost mõisniku Mats Erdeli hauakabel.

A small stone church with a wooden tower built by von Stackelbergs, the lords of Taagepera manor. In the graveyard there is a funeral chapel of the first Estonian-born landlord Mats Erdel.

01.06–31.08

🕒 L/Sa 10-13
P/Su 12-15🕊 P/Su 14
(2 korda kuus/
twice a month)

187

EELK Põlva Püha Neitsi Maarja kirik, XV, 1844

Lutheran Church of Blessed Virgin Mary in Põlva

Kesk 2, Põlva

☎ 799 3291, 5303 7728

01.06–31.08

🕒 E-R/Mo-Fr 9-13

L/Sa 9-12

P/Su 10-12.30

🕊 P/Su 11

Ajaloolise Võrumaa vanimaid kirikuid. Ainulaadse kujundusega läänefassaad alles keskaegsena. Haruldusteks vana altariumaal "Püha õhtusöömaaeg" (1650) ja kantsli maalitahvlid (1647). Altariumaal "Ülestõusmine" (Friedrich Ludwig von Maydell, 1845).

One of the oldest churches in the historical Võrumaa. The uniquely designed Western facade has maintained its medieval character. The old altar painting "The Last Supper" (1650) and the altar panels (1647) are rarities. Altar painting "The Resurrection" (Friedrich Ludwig von Maydell, 1845).

188

EELK Kanepi Jaani kirik, 1810

St John's Lutheran Church in Kanepi

Weizenbergi 2a, Kanepi, Põlvamaa

☎ 501 8593, 797 7643

01.06–30.08

🕒 E-R/Mo-Fr 11-15

P/Su 9-13

🕊 P/Su 10.30

🕒 K/We 18

Pilkukõitvalt kaunis pühakoda (arhitekt Friedrich Siegel), aotähega tornitipus. Altariumaal "Kristus ristil" (A. Bauer, 1853).

An eye-catching church (architect Friedrich Siegel) with the morning star on top of the spire. Altar painting "Christ on the Cross" (A. Bauer, 1853).

189

EELK Räpina Miikaeli kirik, 1785

St Michael's Lutheran Church in Räpina

Võõpsu mnt 7, Räpina, Põlvamaa

☎ 5663 1795, 796 1606

01.06–31.08

🕒 E-L/Mo-Sa 11-16

P/Su 10-13

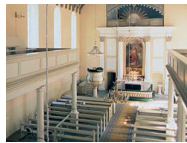
🕊 P/Su 11

🕒 N/Th 12

R/Fr 19

Hilisbarokne kirik, torn 1885 (arhitekt Reinhold Guleke). Erandlik idarõdu altari kohal. Kaheosaline altariumaal "Jeesuse haudapanek", "Ülestõusnu ilmumine Magdala Maarjale" (Carl Antropoff, 1871).

A late Baroque church, tower added in 1885 (architect Reinhold Guleke). A unique east gallery above the altar. The altar painting has two parts: "The Entombment of Jesus" and "Jesus reveals himself to Mary Magdalene" (Carl Antropoff, 1871).

EAÕK Räpina Püha Sakariase ja Eliisabeti kirik, 1833

Orthodox Church of Sts Sakarias and Elisabeth in Räpina

Apteegi 7, Räpina, Põlvamaa

☎ 508 3414, 5624 9733

Klassitsistliku välisilmega pühakoda. Ikonostaas Staraja-Russa meistritlt, ikoonid Pihkvast ja Petserist. Viis tornikella.

A simple neo-Classical church. The iconostasis by Old Russian masters, icons from Pihkva and Petseri. Five tower bells.

190

03.06–31.08

🕒 T/Tu 12-17
L/Sa 17.45-19.15
P/Su 8.30-13

☩ P/Su 10

🕒 L/Sa 18

EAÕK Võõpsu Püha Nikolai kirik, 1877

Orthodox Church of St Nikolay in Võõpsu

Võõpsu küla, Räpina vald, Põlvamaa

☎ 508 3414, 5815 0252

Väike kirik ajaloolises palvemajas.

A small church in a historical prayer house.

191

01.08–31.08

🕒 T/Tu 12-17

☩ L/Sa 9
(2 korda kuus/
twice a month)

EAÕK Värskas Püha Georgiose kirik, 1904

Orthodox Church of St George in Värskas

Allika 2, Värskas, Värskas vald, Põlvamaa

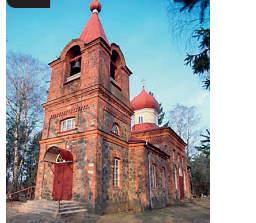
☎ 5664 9999, 796 4788

Historistslik nelitiskupliga õigusukirik, põllukiviseinte ja telliskarniiside maaliline kontrastsus. Ikonostaasi pühapildid kiriku ehitusajast. Kirikuaeda maetud soomuslaev "Aurora" kapten Ivan Fjodorov, lauluema Anne Vabarna.

A neo-Historical Orthodox church displays a beautiful contrast between unhewn stones and brick cornices. The images of the iconostasis date from the time of construction. The captain of the armoured ship "Aurora" Ivan Fjodorov and the folk singer Anne Vabarna have been buried in the churchyard.

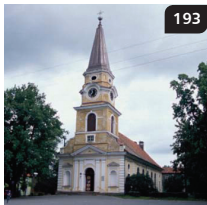
192

01.05–30.09

🕒 P/Su 8.30-12

☩ P/Su 9

193

EELK Võru Katariina kirik, 1793**St Catherine's Lutheran Church in Võru**

Jüri 9, Võru

☎ 515 6463, 782 3641

01.05–31.07

🕒 P/Su 10.30-13

🕊 P/Su 11

*Orelimuseum /
Organ museum
Tartu 42, Võru
K/We 10-16
tel 515 6463*

Varaklassitsistlik kirik (arhitekt Christoph Haberland) linnasüdames. Pilgukoitev fassaadikujundus ajanäitajaga, lihtne interjäär, altarimaal "Kristus ristil" (1855). Pastoraadi ruumides (Tartu 42) avatud orelimuseum Vennad Kriisad Haanjamaalt ja nende orelid. Muuseum avatud kolmapäeval 10-16 või 515 6463.

An early neo-Classical church (architect Christoph Haberland) in the heart of Võru with an eye-catching facade, a simple interior design and an altar painting "Christ on the Cross" (1855). Organ museum, Tartu 42, Võru. Open We 10-16 or 515 6463.

194

EELK Urvaste Püha Urbanuse kirik, XIV-1889**St Urban's Lutheran Church in Urvaste**

Kirikuküla, Urvaste vald, Võrumaa

☎ 511 8271

26.06–03.08

🕒 T-R/Tu-Fr 15-18

P/Su 10.30-13

🕊 P/Su 11

Ainus basiilika Eesti keskaegsete maakirikute seas, juurde saanud massiivse läänetorni, pseudogooti stiilis ümber ehitatud ja sisustatud. Altarimaalid "Kristus Ketsemani aias" (Carl Siegismund Walther, 1855), "Kristus ristil" (autor teadmata).

The only basilica among the medieval country churches in Estonia. The massive west tower has been added, the church has been rebuilt and furnished in the pseudo-Gothic style. Altar paintings "Christ in Gethsemane" (Carl Siegismund Walther, 1855) and "Christ on the Cross" (author unknown).

195

EELK Vastseliina Katariina kirik, 1772; 1901**St Catherine's Lutheran Church in Vastseliina**

Külaoru küla, Vastseliina vald, Võrumaa

☎ 5392 5104, 785 1294

10.05–31.08

🕒 E-L/Mo-Sa 10-17

P/Su 9-15

🕊 P/Su 10

Pühakoda keskaegse palverännupaiga – Vastseliina linnusekabeli naabruses. Vanema puukiriku asemele ehitatud barokiaja kirik värvika historitsistliku juurdeehitusega (arhitekt R. Pohlmann). Omapärane interjäär ja altarikujundus (1922) maaliga "Naised Kristuse haul".

A church close to the chapel of Vastseliina fortress – a destination for many medieval pilgrims. An earlier wooden church has been replaced by a Baroque church with a colourful neo-Historical extension (architect R. Pohlmann, 1901). The church has an interesting interior and altar (1922) with the painting "Women on the Grave of Christ".

Agape
Eesti

Ainulaadne nädal,
et pühendada aega meie inimestele
ja pealinnale, hoolida ja tunda rõõmu
heategemisest

WWW.2012.EE

Korraldajad:

Agape Euroopa ja Agape Eesti koostöös
Eesti Evangeelse Alliansi, EELK Misjonikeskuse
Tallinna Kesklinna Valitsuse ning partneritega

24.-29. juuli 2012

USK, LOOTUS
HEARTBEAT
TALLINN

Register

Abja-Paluoja nelipühi koguduse hoone	69	Kuusalu vennastekoguduse palvemaja	15
Alajõe Jumalaema Sünnimise kirik	29	Kõpu Peetri kirik	70
Ambla Maarja kirik	23	Kärdla baptistikogudus palvemaja	57
Angerja Issanda Taevaminemise kirik	21	Kärdla Püha Ristija Johannese kirik	57
Audru Püha Risti kirik	36	Käsmu kirik	27
Eesti Sõjameeste Mälestuskirik	43	Laimjala Vassilius Suure kirik	52
Elva kirik	62	Leesi Katariina kirik	16
Esku kabel	26	Leisi Püha Olga kirik	52
Haapsalu baptistikoguduse palvemaja	46	Levala Püha Neeva Aleksandri kirik	52
Haapsalu Maria-Magdaleena kirik	46	Lihula nelipühi koguduse kirik	48
Haapsalu Neeva vaga õigeusulise suurvürsti Aleksandri kirik	46	Lohusuu Issanda Ristimise kirik	30
Haapsalu Toom-Niguliste kirik	47	Loksa Kroonlinna Püha Õiglase Joanni kirik	16
Hageri vennastekoguduse palvemaja	21	Loksa Maarja kirik	16
Hageri Lambertuse kirik	22	Lääne-Nigula Püha Nikolause kirik	48
Haljala Püha Mauritiuse kirik	27	Lüganuse Ristija Johannese kirik	31
Harju-Jaani Ristija Johannese kirik	13	Lümanda Issanda Muutmise kirik	53
Harju-Madise Mattiase kirik	13	Maardu Peaangel Miikaeli kirik	17
Harkujärve Püha Esimärter Stefanose kirik	13	Malvaste Prohvet Eelija kabel	58
Helme palvemaja	73	Metsküla Issanda templisseviimise kirik	53
Häädemeeste Issandamuutmise kirik	36	Muhu Katariina kirik	53
Häädemeeste Miikaeli kirik	36	Muhu-Hellamaa Peetruse ja Pauluse kirik	54
Jaama Püha piiskop Nikolause kirik	29	Muhu-Rinsi Neitsi Maria Kaasani pühakuju kirik	54
Juuru Mihkli kirik	22	Mustvee Püha piiskop Nikolause kirik	65
Jõelähtme Püha Neitsi Maarja kirik	14	Muuga sadama meremeeste kodu kabel	17
Jõhvi Issanda Ristimise kirik	28	Märjamaa Maarja kirik	22
Jõhvi Mihkli kirik	29	Nabala vennastekoguduse palvemaja	17
Jõõpre Püha Suurkannataja Georgiuse kirik	37	Narva Aleksandri Suurkirik	31
Järva-Jaani Ristija Johannese kirik	24	Narva Issanda Ülestõusmise peakirik	31
Järva-Madise Püha Matteuse kirik	24	Narva Jumalaema Narva pühakuju kirik	32
Järva-Peetri Püha Peetruse kirik	24	Narva Püha Antoniuse kabel	32
Jüri kirik	14	Narva-Jõesuu Püha suurvürst Vladimiri kirik	32
Kaarma Peeter-Pauli kirik	51	Nina Jumalaema Kaitsmise kirik	63
Kadrina Katariina kirik	27	Nissi Maarja kirik	18
Kallaste vanausuliste palvemaja	62	Nissi vennastekoguduse palvemaja	18
Kambja kirik	62	Noarootsi Püha Katariina kirik	49
Kanepi Jaani kirik	74	Nõmme Lunastaja kirik	8
Karja Katariina kirik	51	Nõmme Rahu kirik	9
Karuse Margareeta kirik	47	Nõo Püha Laurentsiuse kirik	63
Kasepää vanausuliste palvemaja	63	Nõva Püha Olevi kirik	49
Kassari kabel	57	Otepää Maarja kirik	73
Keila Miikaeli kirik	14	Paadremaa Püha Kolmainu kirik	37
Kihelkonna Mihkli kirik	51	Paide Püha Risti kirik	23
Kiviõli Jumalaema Kaitsmise kirik	30	Paistu Maarja kirik	70
Kohtla-Järve Issanda Muutmise kirik	30	Palamuse Püha Bartholomeuse kirik	65
Kolga-Jaani Johannese kirik	69	Paldiski Suurmärter Panteleimoni kirik	18
Konsistooriumi kabel	7	Piila Peaangel Miikaeli kirik	54
Kose Püha Nikolause kirik	15	Pikavere vennastekoguduse palvemaja	37
Kullamaa Püha Johannese kirik	48	Pilistvere Andrease kirik	70
Kuressaare Laurentsiuse kirik	50	Pirita klooster	10
Kuressaare Püha Nikolai kirik	50		
Kuressaare Siioni koguduse kirik	50		
Kursi Maarja-Eliisabeti kirik	65		
Kuusalu Laurentsiuse kirik	15		

Register

Pootsi-Kõpu Püha Kolmainu kirik	38	Tallinna Piiskoplik Toomkirik	10
Põltsamaa adventkoguduse palvemaja	66	Tallinna Püha piiskop Nikolause kirik	10
Põltsamaa Jordani nelipühi koguduse hoone	66	Tallinna Püha Siimeoni ja naisprohvet Hanna katedraal	11
Põltsamaa Niguliste kirik	66	Tallinna Püha Vaimu kirik	11
Põlva Püha Neitsi Maarja kirik	74	Tallinna Rootsi-Mihkli kirik	11
Pärnu adventkoguduse palvemaja	34	Tallinna Toompea Kaarli kirik	12
Pärnu Agape kirik	34	Tapa Jakobi kirik	28
Pärnu Eliisabeti kirik	34	Tartu adventkirik	59
Pärnu Immaanueli baptistkoguduse palvemaja	35	Tartu Jaani kirik	59
Pärnu Issandamuutmise kirik	35	Tartu Maarja kirik	59
Pärnu-Jakobi kirik	38	Tartu Maranata nelipühi koguduse hoone	60
Pärsama Püha Innokenti kirik	55	Tartu Pauluse kirik	60
Püha Jakobi kirik	55	Tartu Peetri kirik	60
Pühalepa palvemaja	58	Tartu Püha Luuka kirik	61
Pühtitsa Jumalaema Uinumise nunnaklooster	33	Tartu Pühima Neitsi Maarja Pärispatuta Saamise kirik	61
Rakvere Jumalaema Sündimise kirik	26	Tarvastu Peetri kirik	71
Rakvere Kolmainu kirik	26	Tornimäe Neitsi Maria Kaitsmise kirik	56
Rapla Maarja-Magdaleena kirik	21	Treimani Pühade Apostlite Peetruse ja Pauluse kirik	44
Reigi Jeesuse kirik	58	Tuhala Kaarli kirik	19
Reomäe Apostel Andrease kirik	55	Tõdva palvemaja	20
Risti kirik	19	Tõstamaa Maarja kirik	44
Rõngu Mihkli kirik	64	Türi adventkoguduse palvemaja	25
Räpina Miikaeli kirik	74	Türi Püha Martini kirik	25
Räpina Püha Sakariase ja Eliisabeti kirik	75	Ukraina Kreeka-Katoliku Kolme Käe Jumalaema Kirik Tallinnas	12
Saku vennastekoguduse palvemaja	19	Uruste Issanda Taevanimemise kirik	44
Seli-Tõstamaa Püha Vassilii Suure kirik	38	Urvaste Püha Urbanuse kirik	76
Sillamäe Jumalaema Kaasani pühakuju kirik	33	Valga adventkirik	71
Sillamäe Püha Adalberti ja Püha Georgiuse kirik	33	Valga Jaani kirik	72
Sindi Jumalailumise kirik	43	Valga Jumalaema Vladimiri pühakuju kirik	72
Suur-Kolkja vanausuliste palvemaja	64	Valga Pühavaimu kirik	72
Suure-Jaani Johannese kirik	71	Valjala Martini kirik	56
Taagepera Jaani kirik	73	Varbla Püha Urbanuse kirik	45
Tahkuranna Jumalasünnitaja Uinumise kirik	43	Varnja vanausuliste palvemaja	64
Tallinna adventkirik	5	Vastseliina Katariina kirik	76
Tallinna Aleksander Nevski katedraal	5	Vigala Maarja kirik	23
Tallinna Endla vennastekoguduse palvemaja	5	Viimsi Püha Jaakobi kirik	20
Tallinna Harku vennastekoguduse palvemaja	6	Viljandi adventkoguduse palvemaja	68
Tallinna Issanda Muutmise kirik	6	Viljandi baptistkoguduse palvemaja	68
Tallinna Jaani kirik	6	Viljandi Jaani kirik	68
Tallinna Jumalaema Sündimise Kaasani pühakuju kirik	7	Viljandi Pauluse kirik	69
Tallinna Kalju baptistkoguduse kirik	7	Vormsi Püha Olavi kirik	49
Tallinna metodisti kirik	8	Võõpsu Püha Nikolai kirik	75
Tallinna nelipühi kirik	8	Võru Katariina kirik	76
Tallinna Oleviste kirik	9	Väike-Maarja kirik	28
Tallinna Peeter-Pauli kirik	9	Vändra Martini kirik	45
		Värska Püha Georgiose kirik	75
		Äksi Andrease kirik	67
		Õõriku Püha Kolmainu kirik	56

MEIE ISA PALVE

Meie Isa, kes Sa oled taevas.
Pühitsetud olgu Sinu nimi.
Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündigu
nagu taevas, nõnda ka maa peal.
Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev.
Ja anna meile andeks meie võlad,
nagu meiegi andeks anname oma võlglastele.
Ja ära saada meid kiusatusse,
vaid päästa meid ära kurjast.
Sest Sinu päralt on riik ja vägi
ja au igavesti.
Aamen.

ÕNNISTUSSÖNAD

Issand õnnistagu sind ja hoidku sind!
Issand lasku oma pale paista sinu peale
ja olgu sulle armuline!
Issand tõstku oma pale sinu üle
ja andku sulle rahu!
Aamen.